Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 256 (13970) | 1972 оной октябриин 29, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

МҮНӨӨДЭР—КОМСОМОЛОЙ МҮНДЭЛҺЭН ҮДЭР

ВЕТЕРАН ХҮНЭЙ ҮГЭ

ТААЛТАЙ, СУУТАЙ, МОГ ДОРЮУН ЛХАЛЫТ!

ХЭСОЮЗНА Ленинскэ Коммунис ...луушуулай Союз байгуулагда... 54 жэл болошобо. Манай комсо... бүхы залуу үетэн өөрынгөө ...нэ үдэрые ССР Союзай байгуулаг... табин жэлэй ойн түүхэтэ һайн... ...лдэжэ байһан бүгэдэ нинтын ...ескэ ба ажалай ехэ дэбжэлтын ... байдалда угтаҗ һайндэрлэжэ

... республикынгаа комсомол үе... өөрынгөө һайндэрые инмэ һо... ...дха шанартай үедэ тэмдэглэжэ ... ехэл омогорхохоор байна. ...ольско областной организацин ...дэлжэ, саашадаа урган хүдэр... байха үедэ тэрэнэй ажал ябуул... ...убитаа оруулалсаһан, тэрэнэй ... замые яһала мэдэхэ хүнэй ... баясаагүйдэнь аргагүй ха ...

...од онуудай түрүүшын жэлнүүд ... ходо ороод лэ байдаг. Тэдэ һү... жэлнүүдтэ комсомолой түрүүшын ...д олоороо байгуулагдажа эхилээ ...эбэшье тэдэнине хүтэлбэрилхэ ...һургуулитай, политическэ талаа... ...уужанги, эмхидхэхы шадабари... ...нүүд хомор байжа, нилээд түг... ...эй байдал ушардаг бэлэй. Зү... 1922 оной эсэс багһаа Буряад ... партийна организацинууд пар... ... заабари бэелүүлэн, комсомолой ...цинуудые бэхижүүлхэ, тэдэнэн ... хүмүүжүүлхэ талаар эрид ...дэлмэри ябуулһан юм. Тингэжэ ...ой комсомольско организацие ...гуулһан нэгэдэхи конференциин ... үедэ Буряад орон доторнай хоёр ... гаран залуу үетэн ленинскэ ком... ... зэргэдэ жагсанхай байгаа бэ...

...мүндэлһэн Автономито Совет Со... Республикадамнай хүдэлмэри... ...ин хүсэд бэхижээгүй, хүдөө шо... ... соёл гэгээрэлэй гээгдэнги бай... ...ар, баяд ноёдой, лама бандина... ...жан мүргэлэй нинтын ажабай... ... үшөөл горитойгоор нүлөөлдэг ... байһан ушар комсомолой обла... ...рганизацинн ажал ябуулгада яһа... ... түбэг татаһан, бэрхэшээлтэ бай... ...ёолдуулһан байбашье, республи... ... партийна организацинн хүтэлбэ... ... эдэ хярануудые зоримгойгоор ...талжа шадаа. Тинхэтээ хамта, ...үдөө тосхон болон нютагуудта ..., соёл гэгээрэлэй асари ехэ хэм... ...улгануудые партийна организа... ... бэелүүлхэдэнь, олонинтын ...алые үндэһөөрнь шэнэдхэн ху... ...ехэ тэмсэлдэнь, шэнэ шэнэ хэ... ...дхэхэдэнь комсомолой гэшүүд, ... союзнабэшэ залуушуул сэгнэ... ехэ туһа хүргэһэн байха юм.

...бликынгаа индустрие хүгжөө... ... бутархай үмсын ажалтание ...цинн замда оруулха, культурна ... бэелүүлхэ гэхэшэлэн үндэһэн ..., гүнзэгы удха шанартай хэрэгтэ ...лшууд эдэбхи үүсхэлтэйгээр, ... ажалай эршэ хүсэтэйгөөр ха... ... Тэрэ сагта тэрэ үеын комсо... ...лэнэй, үүсхэлтэ залуушуулай хэ... ...эһэн юумэн хэмжээлэшэ, сэг... ... ехэ ааб даа. Хорёод, гушаад ... үеын эрхимэй эрхим комсомол... ... зэргэдээ элсүүлжэ, областной ... организаци али зэргээр ургаа, ... гээшэб! Өөрынгөө социалис ин... ... байгуулха, партийна, совет, ... хүтэлбэрилхы кадрнуудые, эр... ... мэргэжэлтэдые бэлдэхэ үндэ... ... комсомолһоол эхи захатай гэ... ...шье алдуутай бэшэ гэжэ һана...

...од онуудай комсомолшуудые ...ээл даа. Эсэгэ ороноо хамгаал... ...уехэ дайнай жэлнүүдэй үедэ ...гэйшье газарта тулалдажа, ...тотаг, хотодоошье үлөөд хүдэлжэ ... комсомолшууднай ёһотойл баа... ... гаргаа һэм шуу. Фашис булим... ...дай манай Эхэ орондо харатай ...ар добтолон орожо, ехэ дай... ...лэтэй дары республикымнай ... комсомолшуудай сэхэ фронт ...лень яажа марталтайб. Аха, ...гээ фронт дээрэ эрэлхэг баа... ...айлалдажа ябахадань, тылдэ ...алшад илалтын ехэ хэрэгтэ ..., эсэшэ сусашагүйгөөр ажал... ...дэр соо 2—3 нормо дүүргэдэг ... Энэ мэтын али олон жэшээнүүд

мүнөө минии бодолдо дахин дахин ороод лэ байгша.

Арадай ажахые һэргээн бодхоолгын, улам хүгжөөлгын габшагай тэмсэлтэ жэлнүүд хойно хойноһоо һубарилдан үнгэрөө. Эдэ үедэ Ленинэй ордента түрэл республикымнай комсомолой организаци улам бэхижээ, жагсаалынь бүри нягтараа. Жараад онуудай эхин һаял үнгэрһэн шэнги. Теэд арбанһаа үлүү жэлнүүд ходорон ябашанхай байха юм. Тинхэдэ областной организаци өөрынгөө зэргэдэ 53 мянга гаран гэшүүдые жагсаажа байгаа бэлэй. Харин мүнөө Буряад орон доторнай аяар 95 мянган залуушуул ленинскэ комсомолой гэшүүн байһанаа омог дорюунаар мэдүүлнэ.

Манай республикын байдалаар болоходо, энэмнай ехэл хүсэн гээшэ. Ажал хэхэ, һураха, жарган сэнгэхэ хүсэд наһан соогоо бухиндажа ябаһан хүбүүд, басагаднай, эгээл урдаа хараха, үнэн зүрхэнһөө найдаха түшэг тулгуурнмнай, ерээдүймнай халаан ха юм даа. Тингээдшье эдэ мүрнүүдые бэшэгшэ би хадаа хорёод онуудай үеын аха заха комсомолшуудай нэгэн ябаһан туладаа республикынгаа комсомолой организацинн дайшалхы замые, тэрэнэй бүтээһэн юумые, саашадаа бүтээхэ ехэ хэрэгые һайн мэдэнэб. Совет арадай революционно, дайшалхы, ажалай баатаршалгын, алдар солын ёһо заншалые, түрүүшын жэлнүүдэй ахамад комсомолшуудай хэһэн хэрэгые уг залгамжалуулан эрхимээр үргэлжэлүүлжэ байһан мүнөө үеын комсомол үетэнэй габшагай ажалаар, эрхим һуралсалаар, тунгалаг һайхан сэдьхэл бодолоор урмашан баясадагби. Мүнөө үеын комсомолшууд, таанад лэ, коммунизм байгуулгын ехэ тэмсэлэй манлайда алхална, алхамаа улам үргэдхэхэ уялгатайшье ха юмта даа.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн түүхэтэ һайндэрэй угтамжада, юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэб болзорһоонь уридшалан дүүргэлгэдэ зорюулһан социалис мүрысөөн республика доторнай эршэтэйгээр долгилно. Энэ ехэ хүдэлөөндэ комсомолшуудаар толгойлуулһан манай залуу үетэн эдэбхи хэшээлтэйгээр, урма зоригтойгоор хабаадалсана. Авиазаводой бригадир, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн Олег Кудряшовой, һооһо угаадаг фабрикын бригадир Валя Дмитриевагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай коллективүүдэй, Зэдын аймагай Борьёогой совхозой хонишон Роза Мункуевагай, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой механизатор Василий Соколовой болон бусад олоной ажал хэрэг манай, урдань комсомол ябаһан үбгэд, хүгшэдэй, зүрхэ хүдэлгэнэ. сэдьхэл урмашуулна.

ВЛКСМ-эй байгуулагдаһаар 55-дахи жэлэйнь богоһо алхан орожо ябаһан комсомол үетэн үшөөл һайнаар хүдэлыт, шуналтайгаар һурыт, нинтын хэрэгтэ улам эдэбхитэйгээр хабаадалсыт гэжэ хэлэхэһээ бэшэ ондоо ямар юрөөл манда байлтайб!

Н. МУНКОЕВ,
тусхайта пенсионер, хорёод онуудай үеын комсомолой гэшүүн.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ; СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

ГАЗАР УҺАЛХА, ХАТААХА ХҮДЭЛМЭРИИЕ СААШАДАНЬ ШАНГАДХАХА, УҺАЛАГДАДАГ БА ХАТААГДАҺАН ГАЗАРЫЕ ҺАЙНААР ХЭРЭГЛЭДЭГ БОЛОХО ТУХАЙ

Газар уһалха, хатааха хүдэлмэрие саашадань шангадхаха, уһалагдадаг ба хатаагдаһан газарые һайнаар хэрэглэдэг болохо тухай тогтоол КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаа.

Хүдөө ажахые саашадань дэбжээхын. хүдөө ажахын ургамалай тогтууритай һайн ургаса абажа байхын, илангаяа сагай уларил муутай газарта һайн ургаса абажа байхын тула газар уһалха, хатааха хүдэлмэрие шангадхаха ба уһалагдадаг, хатаагдаһан газарые һайнаар ашагладаг болохо ябадал бүри ехэ удха шанартай боложо байна гэжэ КПСС-эй ЦК-гай, Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Партийна, советскэ, хүдөө ажахын, уһанай ажахын организацинууд, колхоз, совхозууд болбол газар уһалха хүдэлмэриин үргэн программа хараалһан КПСС-эй ЦК-гай майн (1966 он) Пленумэй һүүлээр үнгэрһэн сагай туршада энэ программые бэелүүлхэ талаар горитойхон ажал хээ, уһалагдадаг, хатаагдаһан газарые һайнаар хэрэглэдэг болоо. Уһанай ажахын барилга хэхэ хэрэгтэ промышленна предприятинуудай, барилгын организацинуудай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд ехэ туһа хүргэнэ.

Гэхэ зуура уһанай ажахын барилгада, газар уһалха, хатааха хэрэгтэ, уһалагдаһан газарые ашаглаха талаар ехэ дутагдалай бии байһанда СССР-эй мелиорациин, уһанай ажахын министерствын, СССР-эй хүдөө ажахын министерствын, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй анхарал КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хандуулна. Газар уһалха хэрэгтэ һомологдоһон капитальна мүнгэ зөөри хүсэдөөр ашаглагданагүй, хэдэ хэдэн союзна республикануудта газар уһалха түхеэрэлгэнүүдые, гол фонднуудые ашаглаха түсэб хүсэдөөр дүүргэгдэнэгүй. Хуушарһан проектнүүдые шэнэлхэ хүдэлмэри дүүргэгдээгүй, ажалай шанар муу. Газар уһалдаг, хатаадаг барилгануудые ашаглаха түрүү арга дүрэ удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Хэдэ хэдэн районуудта уһалагдаһан, хатаагдаһан газар дээрэ хүдөө ажахын ургамалай муу ургаса абадаг ябадалтай партийна, советскэ, хүдөө ажахын, уһанай ажахын органууд эбсэнэ, гектар бүхэнине ашаа үрэ ехэтэйгээр ашаглахын тула ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй үмэнэ шанга эрилтэ табинагүй. Газар уһалха, хатааха хүдэлмэри хадаа газарай үрэжэлые үндэһөөрнь һайжаруулхын, хүдөө ажахые хурдан түргөөр хүгжөөхын тула партиин бэелүүлжэ байгаа программын гол хубинь болохо ёһотой гээд тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Хлопок, барайгар ба саахарай свекло тарижа ургуулдаг районуудта газар элдүүрилгые саашадань һайжаруулха зуураа, оороһо таряа тарижа ургуулдаг ганданги районуудтахи, түбхын түрүүлэн Поволжидо, Украинын тала газарта, Хойто Кавказда, Казахстанда газар уһалха, РСФСР-эй хара бэшэ хүрьһэтэй зонодо, Белоруссиин Полесскэ набтар газарта, Украинада, Алас-Дурна зүгтэ таряалан болон сабшалангай газарые һайжаруулха, томо ехэ городуудые, промышленна түбүүдые хангахын тула овощ ба эртын хартаабха тарижа ургуулгые һайжаруулхын тула уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые байгуулха зэргэтэй.

Полевой севооборотуудта үбһэ тэжээл ехээр абадаг болохын тула ороной бүхы зононуудта газар уһалха, хатааха, уһалагдадаг бэлшээри байгуулха, тала газарай бэлшээрие уһалха, мүн нуга сабшалан һайжаруулха хүдэлмэрие дүүргэхэ гэжэ хараалагданхай.

Мелиорированна газарые ашаглаха, тэрэниие һайжаруулха, мүн культур-техническэ хүдэлмэри хэхэ, тэрэшэлэн уһалагдадаг бэлшээри ашаглаха талаар 1973 ондо бэелүүлхэ тодорхой даабаринууд КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дотор заагданхай.

Партийна, советскэ, хүдөө ажахын, уһанай ажахын органууд уһалагдадаг газарые түргөөр ашаглахын, ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, колхоз, совхозуудай эдэбхи үүсхэлые бүхы хэмжээгээр дэмжэжэ байха, өөһэдынгөө зөөреэр мелиоративна хүдэлмэри хэхэдэнь тэдэндэ туһалха уялгатай. Һомологдоһон капитальна мүнгэ зөөрие ашагтайгаар хэрэглэхэ, уһанай барилгын гүрэнэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ, барилгын шанарые һайжаруулха, техническэ дэбжэлтые түргэдхэхэ зорилго табигдаа.

Газар уһалха, хатааха хүдэлмэрие саашадань түргэдхэхын тула, нэмэлтэ арга боломжонуудые олохо шухала. Нэн түрүүн тиимэ арга боломжонуудые РСФСР-эй ба Поволжиин зонодохи хара бэшэ хүрьһэтэй зонодо элсүүлэгдэхэ ёһотой. Тинхэдээ нуга сабшалан һайжаруулха, уһанай ажахын организацинуудай хүсэ шадалые хүгжөөхэ ябадал хараалагдаха зэргэтэй.

Саратовска, Куйбышевска каналнуудые, мүн бусад барилгануудые түргөөр барилха, тингэжэ уһалагдадаг газарые ашаглажа, хүдөө ажахын ургамалнуудые тариха, тэрэшэлэн Волго-Ураал гэжэ уһалууриин канал барилгын бэлэдхэлэй хүдэлмэрие 1973 ондо эхилжэ, 1974 ондо тэрэ каналай гол барилганаудые хэхэ шухала гэжэ хараалагдаба. Энэ каналай уһаар Волгоградска, Саратовска, Ураалай, Гурьевска областьнуудай газар уһалагдаха юм.

Мелиоративна барилганаудые һайнаар ашагладаг болохо, тэдэ барилгануудай хүдэлмэрие шадаал һаа ехээр оньһожоруулха, эмхидхэлэй түрүү арга дүрэ хэрэглэхэ, мүн автоматика ба телемеханикые үргэнөөр хэрэглэхэ, уһанай барилгые ашагладаг организацинуудые машина техникээр хүсэд хангажа, ойрын жэлнүүдтэ тэдэнэй хүдэлмэрие индустриальна шэнжэтэй болгохо талаар хэмжээ абахыень союзна республиканудай компартинуудай ЦК-нууд болон Министрнүүдэй Соведүүдые, СССР-эй хүдөө ажахын министерствые, СССР-эй мелиорациин, уһанай ажахын министерствые, партийна, советскэ, хүдөө ажахын, уһанай ажахын органуудые уялгалаа.

Уһанай ажахын барилгануудые түргөөр бодхоохын тула газар уһалха, тэрэниие ашаглаха проектые зохёохо гурим тогтоогдоо. Уһалагдадаг газарые түргөөр ашагладаг болохын тула капитальна һомололгые жэлэй түсэб дотор гаргажа үгэхыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, крайгүйсэдкомууд, облгүйсэдкомууд, министерствэнүүд уялгалагдаа. Газар уһалха барилга бодхоохо, уһалагдадаг газарые ашаглаха 1973 оной тодорхой даабаринууд СССР-эй энергетикэ ба электрификациин министерствэдэ, СССР-эй хүндэ индустриин предприятинуудые баридаг министерствэдэ, СССР-эй промышленна барилгын министерствэдэ, СССР-эй барилгын министерствэдэ, СССР-эй хүдөөгэй барилгын министерствэдэ, транспортна барилгын министерствэдэ, газай промышленностиин министерствэдэ. Мосгоргүйсэдкомой дэргэдэхи Главмосстройдо үгтөө.

Уһа сүршэдэг машинануудые, уһа бүлэдэг станцинуудые заһабарилха, техническэ талаарнь харууһалха даабари «Союзсельхозтехникэдэ», «Фрегат» гэжэ уһа сүршэдэг машиные техническэ талаарнь харууһалха уялга судна бүтээдэг промышленностиин министерствэдэ даалгагдаа.

Газар уһалха, хатааха, уһалууриин барилгануудые ашаглаха хэрэгтэ шухала материально-техническэ зөөри 1973 ондо гаргагдажа үгтэхэ зэргэтэй; 1973 ондо хүдөө ажахын ургамалнуудые уһалха машина болон түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргаха, бүлүүр станцинуудые, газар уһалдаг машина, түмэр ба алюминиво соргонууд, трансформаторна подстанцинууд болон бусад машина, түхеэрэлгэ, эд хэрэгсэл, материал гэхэ мэтэ мелиоративна хүдэлмэриин тогтоогдоһон түсэб дүүргэхэ шухала хэрэгтэй бусад зүйлнүүдые бүтээн гаргаха даабари тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээдэг министерствэдэ, барилгын, харгын, коммунальна машина бүтээдэг министерствэдэ, судна бүтээлгын промышленностиин министерствэдэ, СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министерствэдэ, авиационно промышленностиин министерствэдэ, мүн бусад министерство болон зургаануудта үгтөө.

Газарые мелиорацилха. мелиорированна газарые 1976—1980 онуудай туршада уһалагдадаг, хатаагдаһан газарые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ түсэбэй проект зохёогоод. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үзэмжэдэ табихыень СССР-эй Госпланда даалгагдаа. СССР-эй Госплан энэ хүдэлмэрие СССР-эй мелиорациин ба уһанай ажахын министерствэтэй, СССР-эй хүдөө ажахын министерствэтэй, «Союзсельхозтехникэтэй», мүн союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэй суг хамта бүтээхэ болоно.

Уһанай барилгын, уһалагдадаг газарые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ түсэбые дүүргэхэ ябадал хүдөө ажахын үйлэдбэриин саашанхи хурдан түргэнөөр ургалтые хангаха шухала эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ онсолон тэмдэглээд, тогтоол дотор хараалагдаһан бүхы хэмжээнүүдые гүрэнэй шухала зорилго гэжэ хараалаад, онсо анхарал хандуулхыень СССР-эй министерство болон зургаануудые, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, нютагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын, уһанай ажахын органуудые КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалаа.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөн Улаан-Үдын сэмбын фабрикада улам эршэтэйгээр дэлгэрнэ. Агуухэ Октябриин 55 жэлэй ойн баярай болохоёо байхада, фабрикын хүдэлмэришэд ажалай үндэр бүтээсэ харуулан ажаллана. Манай фотокорреспондент С. Балдуевай буулгаһан зураг дээрэ Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй XXIV съездын делегат Д. Тумурова болон М. Брянская гэгшэдые харанат. Ажалша бэрхэ эхэнэрнүүд эдэ үдэрнүүдтэ урдынхидаал адли эрхимээр ажаллажа, халаанайнгаа нормые 20-30 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Н. КОСЫГИН ДРВ-гэй, РЮВ-эй ДИПЛОМАДУУДТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Вьетнамай Демократическа Республикын хэрэгүүдые саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Ву Тоантай, Урда Вьетнамай Республикын хэрэгүүдые саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Као Ван Хунгтай октябриин 27-до Кремль соо уулзаба. Хөөрэлдөөн хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Вьетнамай асуудалые амгалан аргаар шиидхэхын тула хэгдэдэг хөөрэлдөөнүүдэй ямар байдалтай байһан тухай октябриин 26-да ДРВ-гэй правительствын хэһэн мэдүүлгын текстые Вьетнамай түлөөлэгшэд дамжуулан үгэбэ. «Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадангүй, сэрэгэй ябуулгануудаа үнжагайруулан үргэлжэлүүлхые США хүсэнэ. Вьетнамда амгалан байдал тогтоохын тула ДРВ-гэй, РЮВ-эй правительстванууд шухала хэрэгтэй бүхы юумэ хэхые оролдоно», — гэжэ Ву Тоан, Као Ван Хунг тэмдэглэбэ.

Вьетнам арадай эрэлхэг зоригто тэмсэлые Советскэ Союз, бүхы совет арад үргэнөөр дэмжэхэ юм гэжэ А. Н. Косыгин мэдүүлээ.

Вьетнамай асуудалые амгалан аргаар шиидхэхын тула хэгдэдэг хөөрэлдөөнүүд үргэлжэлүүлэгдэхэ, дайе зогсоохо тухай хэлсээндэ һаяар гар табигдаха аабза гэжэ этигэн найдажа байһанаа мэдүүлбэд. Энэ гансал вьетнам ба американ арадуудай ашаа туһада бэшэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгэй ашаа туһада харюусаха байна.

(ТАСС).

...ОН СООГУУР АЯНШАЛНА

... правительствын ...албанай хэрэгээр ...ерээд байһан Ита... ...нистрнүүдэй Сове... ...рүүлэгшэ Джулио ... Тольятти хото ...тула октябриин 27-...һаа мордобо. Ита... ...равительствые тол... ... Советскэ Союзһаа ... урда Ленинград, ...рахэ юм.

...ай Министрнүүдэй ...Түрүүлэгшэ А. Н. ... СССР-эй Министр... Соведэй Түрүүлэг... ...эдэхи орлогшонор ...урэв, Д. С. По... болон бусад тусхай ... Италиин ба Со... ...юзай гүрэнэй ту... ...эмэглэгдэһэн Вну... аэродром дээрэ ...оттиие үдэшэбэ. ...ртөө Италиин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Джулио Андреотти Тольятти хотодо ерэһэн байна.

Италиин правительствые толгойлогшо Волжско автомобилиин заводто хүрэбэ.

Удаань Италиин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Волжско ГЭС хараһан байгаа.

Ажалшадай депутадуудай Тольяттиин городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитет хүндэтэ айлшанай хүндэлэлдэ сайлалга хэбэ.

***

ЛЕНИНГРАД. Италиин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Джулио Андреотти октябриин 27-до Тольяттиһаа Ленинград ерэбэ.

(ТАСС).

ЗАЛУУШУУЛ АЖАЛ ДЭЭРЭ ХҮДЭРЖЭНЭ

Техническэ мэргэжэл олгохо гүрэнэй һуралсал эмхидхэдэг хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна зүблөөн

Техническэ мэргэжэл олгохо гүрэнэй һуралсал эмхидхэдэг хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна зүблөөн октябриин 26-да Кремлиин Ехэ ордон соо хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Хүдэлмэришэнэй залуу халаае бэлдэхэ, хүмүүжүүлхэ гол шухала асуудалнуудые багшанар, мастернууд, инженернүүд, эрдэмтэд зүбшэлөө.

Техническэ мэргэжэл олгохо һуралсалые саашадань нарижуулан һайжаруулха һанамжа, дурадхалнуудые зүблөөн тодорхойлоо.

Зүблөөндэ хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаба.

Техническэ мэргэжэл олгохо һуралсалай бүхы мастернуудта, багшанарта, һурагшадта хандаһан халдалга бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадагшад баталан абаа. Марксистско-ленинскэ теори гүнзэгыгөөр шудалха, эрдэмээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, мэргэжэл шадабаряа нарижуулха, мүнөөнэй үйлэдбэриин ба научно-техническэ дэбжэлтын ехэ эрилтэнүүдые бүримүһэн хараада абаха гээшэ техническэ мэргэжэл олгохо һуралсалай хүдэлмэрилэгшэдэй уялга болоно. (ТАСС).

ОРДЕНТО ЗАВОД УРДУУР

«Хүндэлэлэй тэмдэг» ордента «Электромашина» заводой профсоюзай заводской комитедэй заседани һая болобо. Агуухэ Октябриин 55 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн тэндэ сонсхогдоо.

Коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн электромеханическа (начальнигынь А. Ф. Безбородов, цехкомой түрүүлэгшэ Б. П. Березкин) хамһабариин цехүүдэй дундаһаа инструментальна цехэй (начальнигынь Р. П. Ежов, цехкомой түрүүлэгшэ Б. С. Фридман) коллективүүд мүрысөөндэ түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан тут болон мүнгэн шанда хүртэбэ. Гэхэ зуура заводой главна конструкторай таһаг ба түбэй лаборатори хоёр мүрысөөндэ мүн лэ шалгараа.

Энэ заводой электромеханическа цехэй коллектив мүрысөөнэй үедэ габшагайгаар ажаллаа, хүдэлмэридөө эрдэм техникын туйлалта үргэнөөр хэрэглээ, үйлэдбэридөө шэнэ онол арга нэбтэрүүлээ. Тингэһэнэйнгээ ашаар машина бүтээгшэд түсэбһөө гадуур 41 электродвигатель бүтээн гаргаа, ажалай бүтээсые түсэбөөр хараалагдаһанһаа 10,6 процентээр дээшэлүүлһэн. продукциин өөрынь үнэ сэнгые 7 процентээр хямдаруулһан байна.

Хамһабариин цехүүдэй дунда инструментальна цех үниинэй суутай юм. Байгша оной социалис мүрысөөндэ тэдэнэр долоо дахин шалгарһан. Урлан нарижуулха, ухаалан зохёохо хэрэгтэ хүдэлмэришэдынь эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээлхэдэ, Валерий Парфеновой оруулһан зохёохы дурадхалай ашаар продукциин шанар дээшэлжэ. 2052 түхэрнгэй экономическа алмалта хэгдэһэн байна. Тинхэдэ К. П. Иванов силос хуряадаг «Вихрь» комбайнда хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэ бүтээгээ.

Октябриин революциин илан мандаһаар 55 жэлэй ойн хүндэлэлдэ жагсаһан хүдэлмэришэд үнэхөөрөө ажалай ехэ дэбжэлтэ харуулна. Слесарь А. Бронникова, М. Крюкова, М. Тимофеев, И. Мирошников. Г. Борисюк, Л. Писарев болон бусад 1973 оной түсэбөөр ажаллажа байна.

Профсоюзай заводской комитедэй үргэн суглаан дээрэ 100 гаран хүдэлмэришэд һайндэрэй урмашуулгада хүртөө. Токарьнууд Владимир Быков, Владимир Мещеряков, модошо дархан В. Е. Артемов, слесарь В. Реутов гэгшэдэй нэрэ заводой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ. Олон мэргэжэлтэд Хүндэлэлэй грамотада, баясхаланда хүртөө.

Н. ДЕМИН.

МҮНӨӨДЭР— КОМСОМОЛОЙ ҺАЙНДЭР

Бухэсоюзна ленинскэ комсомол өөрынгөө байгуулагдаһаар 54 жэлэй ойе мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна. Энэ үдэр манай ороной хүбүүд, басагад түрэл Ленинэй партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэ, партиин, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанаа мэдүүлнэ.

Манай республикын комсомолшууд болон залуушуул бүхы Совет ороной залуушуултай нэгэн хамта Совет Социалис Республиканудай Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярта бэлдэжэ байһан үе сагта өөрынгөө һайндэрые тэмдэглэжэ байна. «Табан жэлдэ—габшагай ажал, залуушуулай эрдэм мэргэжэл» гэһэн уряа доро социалис мүрысөө дэлгэрүүлжэ, комсомолой олон организацинууд, хэдэн мянган комсомолшууд абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ ябана, энээн тухайгаа баяртайгаар мэдээсэнэ. Жэшээлхэдэ, «5 жэлэй даабари —3,5 жэлдэ дүүргэхэ» гэһэн үүсхэл гаргаһан авиационно заводой Олег Кудряшовой (ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой гэшүүн) хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригадынхид «Хэлэһэндээ хүрөөбди, 1973 оной ноябрь һарын түсэбөөр ажаллажа байнабди. Энэмнай комсомолой һайндэртэ манай бэлэг болоно» гээд мэдүүлнэ.

«8 часай даабари — 7 часта», «Залуу хүдэлмэришэн бүхэндэ—түрүүшүүлэй ажалай бүтээсэ» гэһэн уряа доро мяха-консервын комбинадай, нарин сэмбын фабрикын комсомолшууд ажаллана.

ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой, Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводуудай комсомольско организацинууд ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй манлайда ябана.

Имагтал Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ энэ мүрысөөндэ комсомолой 39 эхин организаци, комсомол-залуушуулай 28 бригада, 2 халаан, 2 участок оролсонхой. Шэрэм шудхадаг цехэй Валерий Бадуевай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада «5 жэлэй даабари 4,5 жэлдэ дүүргэе» гэһэн С. И. Маковейн бригадынхидай үүсхэл дэмжэжэ, мүнөө һара бүриингөө түсэб 115—120 процент дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн комсомолой һайндэрые залуу урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод муу бэшэ амжалтаар угтажа байна. Залуушуулай техническэ творчествын бүхэсоюзна харалгада хабаадалсаха зуураа, тэдэнэр шэнэ табан жэлэй эхилһэнһээ хойшо 5400 гаран урлан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулһан байна. Эдээнние үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар 4 миллион 417 мянган түхэриг алмаха арга олгогдоо.

Урлан нарижуулга, ухаалан зохёолгодо Железнодорожно, Прибайкалиин, Загарайн, Захааминай районуудай комсомольско организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

«Мэргэжэлээрээ эрхим» гэһэн конкурс үнгэргэлгэ хадаа комсомолшууд болон залуушуулые социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха онол аргануудай нэгэн болоно. Имагтал энэ жэлдэ 20 мэргэжэлээр иимэ конкурснууд үнгэргэгдэжэ, тэдээндэ 2,5 мянган хүн хабаадалсаа. Залуу токарьнууд болон фрезеровщигууд, ноохо хайшалагшад болон машинаар үнеэ һаагшад, штукатурщигууд болон шулуушад, наймаалагшад болон үһэ заһагшад мэргэжэл шадабаряа харуулаа.

Профсоюзуудтай хамта коммунис ажалай түлөө хүдэлөөндэ үргэн нинтэ залуушуулые, нэн түрүүндэ комсомолшуудые хабаадуулха, хүбүүд болон басагадай творческо эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ, тэдэнние ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ, техническэ дэбжэлтэдэ, мүн ажал хүдэлмэри научна үндэһэ һуури дээрэ эмхидхэлгэдэ залуу хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, мэргэжэлтэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ, экономическа эрдэм мэргэжэл, мүнөөнэй шэнэ машина, механизмуудые шэнжэлхэ талаар залуушуулай хүсэл эрмэлзэл бүри хүгжөөхэ, габшагай барилганууд дээрэ комсомолой шефскэ хүдэлмэри һайжаруулха гэээшэ комсомолой шухала зорилго болоно гэжэ социалис мүрысөө улам һайнаар эмхидхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо заагданхай.

Энэмнай комсомолой организацинуудай ажал ябуулгын хараа түсэб боложо үгэнэ. Партиин энэ даабарние бэелүүлэн, республикын 103 мянга гаран комсомолшууд болон залуушуул шэнэ табан жэлдэ өөрын түсэбүүдые абанхай ажаллана. «Өөрын уялга», «Өөрын түсэб», «Өөрын табан жэл» гэһэн үгэнүүд ленинскэ шалгалтын үедэ бүри ойлгосотой, хүндэтэй болоһон байха юм.

Арадай ажахын шухала һалбари болохо капитальна барилгада республикын комсомолшууд мүн лэ хубитаяа оруулна. Областной комсомольско организацида 10 мянга гаран барилгашад—комсомолшууд тоологдоно. Гансахан 1972 ондо манай республикада хэгдэжэ байһан бүхэсоюзна габшагай барилгануудта 200, комсомолой нютагай габшагай барилгануудта 460 гаран комсомолшууд эльгээгдээ.

Залуу модо бэлэдхэгшэдэй амжалта элитэ. Хориин леспромхозой Михаил Юдинэй хүтэлбэрилдэг ВЛКСМ-эй XVI съездын нэрэмжэтэ комсомол-залуушуулай бага комплексно бригада табан жэлэй түсэб дүрбэн жэлдэ дүүргэе гэһэн үүсхэл гаргаһан байгаа. Тэдэнэр юһэ һарынгаа түсэб 121 процент дүүргээ.

Республикынгаа залуу модошодой эршэтэ ажал элишэлһэн олон жэшээ баримтануудые харуулжа болоно.

Зүгөөр бүхы дээрэнь абажа харабал, промышленна, барилгын, транспортын предприятинуудай комсомолой организацинуудай хүдэлмэридэ үшөө олон дутагдал бии гэээшэ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын, продукциин шанар һайжаруулхын, алмалта ба арьбалалтын гурим наринаар сахихын түлөө тэмсэлдэ комсомолшууд болон залуушуулые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала.

Комсомолой түрэһэн үдэрые хүдөөгэй хүбүүд, басагад мүн лэ муу бэшэ амжалтатайгаар угтажа байна. Мүнөө үедэ республикын колхоз, совхозуудта 12 мянга гаран залуушуул ажаллана. Комсомол-залуушуулай 400 гаран коллектив байгуулагданхай.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн, Хориин аймагай Анаагай совхозой хонишон Зоя Жамсаранова, СССР-эй профсоюзуудай XV съездын делегат, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн, Ленинэй орденто Борьёогой совхозой хонишон Роза Мункуева, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүн, Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой хонишон Надя Раднаева гэгшэд хүдөөгэй комсомолшуудай омогорхол, замайнь залуушуул гэжэ тоологдохо ёһоороо тоологдоно.

ВЛКСМ-эй Зэдын, Сэлэнгын, Мухар-Шэбэрэй, Улаан-Үдын райкомууд залуу хонишод, һаалишад, мал адуулагшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар бага бэшэ дүршэлтэй болонхой. Мал ажалда хүдэлхөөр республикын комсомолой организаци 1972 ондо 670 хүниие эльгээгээ. Үнгэрһэн зундаа тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ 16 мянга гаран хүбүүд, басагад, комсомол-залуушуулай 800 гаран бригада, звено ажаллаа.

Байгша оной ургаса хуряалгын үедэ залуу механизаторнуудай үмэнэ харюусалгатай зорилго табигдаһан бэлэй. Сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, республикын комсомолой организацинууд хуряалгын шиидхэхы участогуудта комсомолшууд болон залуушуулые элсүүлжэ шадаа. Гансахан Мухар-Шэбэрэй аймагта комсомол-залуушуулай комбайнай 81 агрегат, тракторна 114 экипаж хүдэлһэн байна. Залуу комбайнернууд 28320 гектарай таряа хадажа, 293650 центнер ороохо сохиһон байна. Залуу комбайнер-комсомолшууд: «Искра» колхозой Николай Черных, «Эрдэм» совхозой Чимитдоржи Батуев болон бусад эрхим амжалта туйлажа, социалис мүрысөөндэ илагшадай тоодо оролсоһон байха юм.

Ерэхэ жэлэй үндэр ургасын үндэһэ һуури табиха хэрэгтэшье тус аймагай залуу механизаторнууд өөһэдынгөө хубитые оруулна. Тэдэнэр 688 гектар намарай паар хахалаа. «Коммунизм» колхозой тракторист комсомолец Петр Петряков ажалай 15 үдэрэй туршада 157 гектар, Михаил Ефимов—115 гектар намарай паар хахалба бшуу.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ хүдөөгэй комсомолшууд болон залуушуулай эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байһаниие гэршэлһэн олон жэшээ, баримтануудые харуулжа болохо байгаа. Комсомолой организацинуудай зорилго юуб гэбэл, энэ хүдэлмэреэ бүри үргэдхэхэ, хүдөөгэй комсомолшууд ба залуушуулай эдэбхи үүсхэл улам хүгжөөхэ хэрэг болоно.

Һайн һуралсалаар, ажалай эрхим бэлэгүүдээр республикын ВУЗ-уудай, техникумүүдэй студентнэр комсомолой һайндэрые угтажа байна. СССР-эй ойн баярай жэлдэ «Бурятия-72» гэжэ студентнүүдэй барилгын областной отряд 3 миллион гаран түхэригэй барилга хэһэн гэээшэ. Республикын районуудаар шэнэ гэрнүүд, һургуули болон клубууд, малай байранууд бодхоогдоо, электрын элшэ дамжуулха утаһан татагдаа.

Мүн һургуулиин һурагшад ехэ хүдэлмэри хэжэ гараба. Һурагшадай үйлэдбэриин 315 бригадада 24 мянга гаран үхибүүд ажаллаа. Тэдэнэр 3570 гектар кукурузу ургуулаа, 48300 дальбараа дэгжээгээ, 7263 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, комсомолой эмхинүүд залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй марксистско-ленинскэ эрдэм мэдэрэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулна. Мүнөө 20 шахуу мянган залуушуул политическэ һуралсалда хабаадалсана.

Өөһэдынгөө һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэээшэ совет хүнүүдэй ёһо заншал болонхой. Мүнөөдэр бидэнэр ажалайнгаа дүн согсолжо байхадаа, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа, шиидхэхэ асуудалнуудаа тодорхойлнобди. Хэхэ юумэмнай үшөөл ехэ.

Гол зорилгомнай гэбэл, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэб, даабаринуудые дүүргэхын түлөө, СССР-эй 50 жэлэй ойе, Буряадай АССР-эй эмхидхэгдэһээр 50 жэлэй ойн баярай һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэлдэ республикын бүхы комсомолшууд болон залуушуулые бүри эдэбхитэйгээр элсүүлхэ хэрэг болоно.

В. РАДНАЕВ,
ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь.

АЖАЛЛАНА, ҺУРАНА

Манай фотокорреспондент Ц. Цыренжа… буулгаһан зураг дээрэ Улаан-Үдын оёдолой ф… кын хубсаһа оёлгын орёо мэргэжэл шудалһ… сагад, ВЛКСМ-эй гэшүүд Ольга Изюрьева (… гарһаа), Валя Воронцова, Люба Агафонова … дые харанат.

Эдэ гурбан бусад нүхэд шэнги оёдолшон… рист гэһэн мэргэжэлтэй. Ажалһаа таһарангү… дэлмэришэн залуушуулай үдэшын дунда … гуулида һуража байдаг. Шадамар бэрхэ аж… раа, нинтын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаада… раа эдэнэр коллектив соогоо яһалашье суут… ложо байһан залуу үетэн.

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо

ТОН ЛЭ ОНДОО ГЭЭШЭБ…

Манай газетын „Би—совет хүнби" гэһэн гаршаг-а… тын асуудалнуудта Бэшүүрэй аймагай Харланай на… жэлэй һургуулиин һуралсалай таһагые даагша Н. Н. Г… БОЕВ харюусана

1. Совет хүн. Тэрэнэй эгээл һайн һайхан шэнжэ шанар тухай юу … байнабта?

2. Арадуудай хани нүхэсэл. Энээниие гэршэлһэн ямар жэшээ дурдахаб…

3. Минии хубиин хэрэг—бүгэдын хэрэг. Энэ хадаа совет хүнүүдэй ажабай… ёһо заншал болонхой. Та, өөрынгөө гү, али танил талынгаа ажабайдалһаа … жэшээ харуулха байнабта?

4. Совет хүнби гэһэн омог мэдэрэл хаана, хэзээ, ямар ушарта танай … түрэһэн байнаб?

5. Ёһотой совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар харуулһан, өөртэйтн… али танилтайтнай тохёолдоһон ушар тухай хэлэжэ үгыт?

6. ССР Союзайнгаа 50 жэлэй ойе ямар амжалтатайгаар угтахаяа б… эрмэлзэл, найдалнууд тухай хөөрэхыетнай уринабди.

1 Бидэнэй ажаһуугааша үе саг совет арадай түүхэдэ онсо һуури эзэлнэ. Агуу хэрэгтэ — коммунизм байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадагшад болонобди. Капитализмһаа социализмда ороһон, социализмһаа коммунизмда орохо агуу хүдэлөөн манай үеын зоной наһан соо боложо байһыень бидэнэр хаража байнабди. Манай совет арад хүн түрэлтэнэй үмэнэ шэнэ зүргэ гаргажа, шэнэ байдал байгуулжа эхилһэн байна. Энэ зүргэмнай мүнөө үргэн гэгшын дардам харгы болонхой, олон түбиин арад зониие дахуулан урагшаа дабшана. Түүхын энэ ехэ хүгжэлтын манлайда ябаһандаа бидэнэр, совет хүнүүд, омогорхонобди. Совет үеын гайхамшаг дуушан Владимир Маяковскиин «Би — Советскэ Союзай гражданинби» гэһэн үгэнүүдээр сэдьхэлээ дүүргэн баясанабди.

Совет хүнэй һайн һайхан шэнжэ шанар манай байдалай бүхы гурим ёһодо, бүхы юумэндэмнай шэнгэнхэй. Хүдөөдэ байдаг хүн хадаа хүдөөгэй ажалшадай хүдэлмэритэй танил, эдэнэрэй ажал хэрэг ехээр хүндэлдэг, сэгнэдэгби. Юуб гэхэдэ, манай Харлан нютагай малшад — һаалишад, хонишод, үхэршэд хүйтэн халуундашье, бороо хуратайдашье, һалхи шуургандашье малаа хаража ябадаг зон гэжэ мэдэнэбди. Эдэнэрнай һү, ноохо, мяха ехээр абахын түлөө жэлэй дүрбэн сагта тэмсэжэ ябадаг. Энэ намартаа манай Харланай коммунистнууд, комсомолшууд хэдэ хэдэн амаралтын үдэрнүүдтэ хүдэлжэ олоһон олзоёо Вьетнамай эрэлхэг зоригтой арадта эльгээхэ совет арадай жасада орууланхай. Иимэл даа, совет хүнэй һайн һайхан шэнжэнүүдэй нэгэн.

2 Манай Эхэ орон хадаа арадуудай хоорондохи шэнэ харилсаануудай үльгэр жэшээ мүн болоно. Зуун гуша гаран үндэһэ яһатад совет хүнүүдэй аха дүүгэй эбтэй эетэй бүлэ болонхой, нэгэ үг зорилго бүгэдөөрөө бэелүүлжэ байна. Эдэнэрэй дунда манай буряад зон оролсоно.

Коммунис үзэл сурталай шухала хубинь СССР-эй арадуудай хани барисаанай үзэл бодол мүн. Социалис нацинуудай экономическа, политическэ, оюун бодолой нэгэдэл хадаа Советскэ Союзай хүсэ шадалай үндэһэ һуури мүн гэжэ мэдэнэбди. Энээндэ нэгэ иимэ жэшээ харуулая. Арадуудай хани барисаагүйгөөр соёл болбосоролойнгоо хүгжэлтэдэ СССР-эй арадууд, тэрэ тоодо буряад яһатан иимэ ехэ амжалтануудые туйлажа шадахагүй һэн. Манай буряад зоной ямар байһанаа ямар болоһые дурдалташьегүй, бүхы зон мэдэжэ байна ха юм даа. Манай совхозой 4-дэхи отделени болохо Харлан гэжэ багашаг нютагта найман жэлэй һургуули бии. Урда сагта энэ нютагай зоной ямар байһые зон тухайлна бэзэ. Манай нютагай, хүн зонойнь түүхэ суглуулха зорилготой музей байгууланхайбди. Һургуулидаа «Бэдэрэлгэ» гэжэ 28 үхибүүдһээ бүридэһэн кружогтойбди. Эдэнэрнай элдэбын һонин зүйлнүүдые суглуулдаг, Харланда колхоз байгуулһан, хүгжөөһэн түүхэһээ нилээд ехэ материал сугларанхай. Мүн эндэхи колхозые байгуулагшадай, ажалай түрүүшүүлэй, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда унагшадай намтар үгүүлһэн документнүүд болон бусад бии. Энэ музейдээ материал суглуулһаарбди.

Харланай колхозой түрүүлэгшээр удаан саг соо хүдэлһэн Бальжинима Тудупович Тудуповай олон документнүүд яһала һонирхолтой. Мүнөө энэ хүн үндэр наһатай болонхой, эндээ ажаһуудаг, яһала һонирхолтой дурдалга хөөрэжэ үгэдэг лэ даа. Мүн Нима Балданович Буянтуевай (Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнһаа бусаагүй) документнүүд музейдэмнай бии юм. Минии аба Нима Балданович Гомбоев нютагайнгаа колхоз бэхижүүлхэ хэрэгтэ яһалашье оролдолсоһон хүн гэжэ тэмдэглэхэ эрхэтэйбди (намайе һайрхуу хүн гэжэ зон бү һануужан). Юуб гэхэдэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан, колхоздоо унаһан малгайгаа абангүй хүдэлэгшэдэй нэгэн, мүнөөшье отделениин партийна организациин бюрогой гэшүүн юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнһаа эсэгынгээ бусажа ерэхэдэнь, орден, медальнуудыень ятараа гоёшоодог байгаа гэээшэ һэмбэбди. Иимэ ахамад үетэн эндэмнай олон даа. Үхибүүдые, залуу үетэниие хүмүүжүүлхэдэ, эдэнэрэй үльгэр жэшээ яһалашье һайн байдаг, бидэнэр хэрэглэдэгшьебди.

Арадуудай хани нүхэсэлэй жэшээ дурдахала һанаа һаа, олон aab даа. Манай совхоздо, аймаг дотор ород, буряадууд сугтаа хүдэлдэг, нүхэсэдэг, одоол зүһэмэт хилээмээ хубаалдадаг зон байха. Манай Охин-Булагай совхозой шэмээшэгүүд, буряадууд хамтадаа хүдэлдэг.Ородууднай буряад хэлэтэй, буряадууд ород хэлэтэй. Алишье хэлэн дээрэээ хөөрэлдэдэг, бэе бэеэ ойлгосодог байнабди. «Дружба» колхозшье баһал иимэл даа.

3 Манай орондо хара амияа хараад ябаха ушар гэжэ тон үсөөн дайралдаха бэзэ даа. Өөрынгөө хубиин хэрэгые бүгэдын хамтын хэрэгтэй зохилдуулжа ябаха гэээшэ совет хүнүүдэй ажабайдалай ёһо заншал болонхой. Энэ ушар хадаа үзэл сурталай ехэ хүдэлмэриин ашa үрэ байһаниинь ойлгосотой. Өөрынгөө зэбсэгээр — коммунис үзэл бодолой үнэн үгөөр олониитын, мүн үхибүүдэйшье дунда соёл сурталай хүдэлмэри ябуулдаг хүм. Мүнөө жэлдэ комсомолшуудай политическэ һуралсалда пропагандистаар хүдэлнэб. Тиимэ болоһонһоо хойшо энэ совет ёһо заншал— минии хубиин хэрэг — бүгэдын хэрэг гэээшые улам нэбтэрүүлхын, үнгэрһэн сагай үлэгдэлнүүдые усадхахын тулада шадал соогоо хүдэлэгдэнэ гэээшэ. Бүхы юумэн бултадаа өө мөөгүй гэжэ мэдүүлхэ аргагүйбди даа. Юуб гэхэдэ, хубиингаа хэрэгээр дашуурха, үлүүсэ зөөриншэлхэ хүсэлэнтэй зон дайралдахаяа һанадаг шуу. Тиимэһээ бидэнэр, үзэл сурталшадай хэхэ юумэн үш…

ДҮРБЭДЭХИ, ТАБАДАХИ асуудалнууд … хи асуудалтай дүтэрхышэг байна. Тиим… лээ би һүүлшын асуудалда харюусахам…

4 Манай һургуулиин коллектив СССР-… гуулагдаһаар 50 жэлэй ойе угтаха… жэ байна.

Шэнэ хүниие — коммунизмын үзэл бо… һайн һайхан ёһо заншалтай, сэбэр сэхэ с… тэй хүниие хүмүүжүүлхэ гэһэн айхабтар … салгатай зорилго багшанарай, тэрэ тоод… коллективэй үмэнэ табигдана гэээшэ. Энэ … го тон олон ондоо шэглэлтэй, шэнжэтэй … Научна материалис үзэл бодол бүридүүл… болгохо, шэнэ коммунис ёһо заншал ба… совет патриотизм ба пролетарска интер… нализмын үзэлөөр хүмүүжүүлхэ, хүн зоно… бодолдохи, зан заншалдахи үнгэрһэн сага… дэлнүүдые усадхаха, буржуазна үзэл … элишэлхэ, тэрээнтэй тэмсэхэ — иимэ зори… дэнэрэй, багшанарай, үзэл сурталшадай … табигдажа байна.

Һуралсалай үнгэрһэн жэлые манай һу… 98,4 процентээр дүүргэжэ гараа. Мүнөө … энэ тоомнай үшөө дээшээ болохоор хараа… Энэ жэлдэ манай нютагай 8 үхибүүд, баса… дэ һургуулида оробо. Эдэмнай 3—4 жэлэ… тээ манай һургуули дүүргээшэд болоно… хүн гэээшэ шабинарайнгаа дали жэгүү… гуулжа ябахадань, ехэл баяртай байда…

Үхибүүдые һургаха, хүмүүжүүлхэ тал… шадабаритай болоһон, бүгэдэндэ хүндэтэй … нар манай һургуулида хүдэлжэ бай… шээнь, һургуулиин директор Дулма То… Дармаевагай даадаг классайнь үхибүүд … жэлээ нэгэ класста һуухая болинхой. … ран жэлдэ багшалжа ябана, Ажалай У… гай орденоор, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 … ойн медаляар, Хүндэлэлэй олон грамота… шагнагдаһан багша юм. Энэ ойн баярай … улам һайнаар хүдэлхэ хүсэлэнтэй. Багш… Нимаевна Норбоева мүн лэ дүршэл ехэ… шын ажалда бүхы наһаяа зорюулһан … Класс классаараа бага ехэгүй энэ ехэ ой… жэл байналди даа.

ПАРТИЙНА ТООСООТО ҺУНГАЛТЫН СУГЛААНУУД

ШАНГА ЭРИЛТЭ ТАБИГДАБА

Байгша оной юһэ һарын туршада республикын хүдөө нютагуудай ажалшадта 143 миллион гаран түхэригэй эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд худалдагдаһан байна. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 10 миллион гаран түхэригөөр ехэ болоно. Хэдэн арбаад шэнэ магазин, столовонууд, байрын гэрнүүд, мүн бусадшье үйлэдбэриин барилганууд бодхоогдожо, ашаглалгада үгтөө.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар эдэ амжалтанууд туйлагдаба гэжэ һаяхан үнгэрһэн Буркоопсоюзай партийна организациин тоосоото һунгалтын суглаан дээрэ элидхэлшэ — партбюрогой секретарь Ф. А. Добрынин тэмдэглэбэ.

Парторганизациин коммунистнууд үйлэдбэри дээрэ, ажалдаашье түрүү үүргээ бодотоор дүүргэхын түлөө оролдоно, өөһэдынгөө политическэ һуралсалда аппарадай партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулсана.

Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэдэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, тоосоото үедэ худалдаа наймаанда шэнэ онол арга хэрэглэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа.

Зүгөөр хамаг юумэн һайн гэхын аргагүй. Партийно-эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриие илангаяа коллективэй дунда һайжаруулха шухала гэжэ онсолон тэмдэглэгдээ. Тэрэшэлэн социалис мүрысөө бүри хүсэтэй, үргэн далайсатай болгохо тушаа партбюро анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

Мүнөө партийна организаци партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан, коммунистнуудай үүргэ ба харюусалга бүри дээшэлүүлхэ, партийна болон гүрэнэй журам наринаар сахиха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бүри хүгжөөхэ гэһэн шанга эрилтэ шэнээр һунгагдаһан партбюрогой үмэнэ табигдаба.

Д. КОЛМАКОВ.

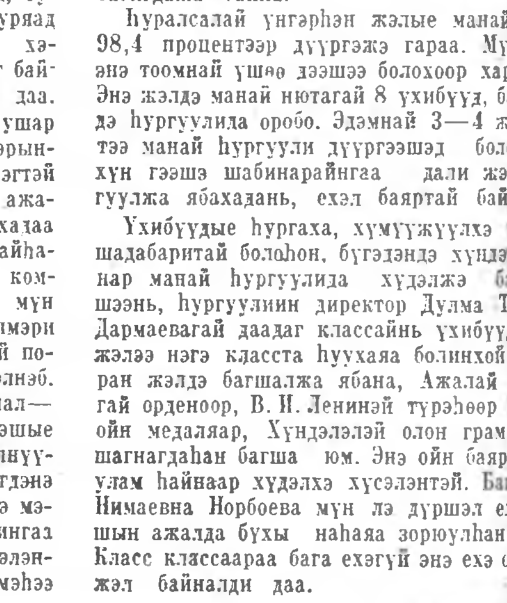

КИЕВ. УССР-… нуудай академиин … тоной нэрэмжэтэ … гагналгын институт… налгын техникэ … трометаллургиин … дэм-шэнжэлгын … лоно. Институдай … ороной предпри… энэ һалбариин … тай нягта холбоо … гагналгын шэнэ … дые нэбтэрүүлх… һалдаг байна. … мическа аша … Ганса үнгэрһэн … туршада институт… лион түхэригэй … ска аша үрэтэй … халнуудые үйлэдб… тэрүүлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: … гын заводой слес… гагша И. С. Ми… таладань) Болг… дай Республикада … дэхэ соргонууды… түхеэрэлгэ хабса… на.

ТАСС-ай фото…

РОССИН АЖАЛАЙ ДОРЮУН АЛХАМ

1972 оной юһэ һарын турша соо республикын промышленностиин талаар гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэн, Россин Федерациин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд промышленна гол шухала эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ, худалдаха юһэ һарынтаа түсэб дүүргэбэ. Нёдондо жэлэй юһэ һарынхитай сасуулхада, промышленна үйлэдбэриин ургалта 6,4 процент болоһон байна. Промышленностьдахи ажалай бүтээсэ 5,6 процентээр дээшэлээ гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

1971 оной юһэ һарынхитай сасуулхада, промышленностиин зарим һалбаринуудай продукциин ургалта иимэ болоо гэбэл: электроэнергетикэ — 8, түлишын промышленность — 6, хара ба үнгэтэ металлурги — 7, химическэ ба нефтехимическэ промышленность — 9, машина бүтээлгэ ба металл болбосоруулга — 11, ойн модо болбосоруулдаг ба целлюлоз-саарһанай промышленность—5, барилгын материалнуудай промышленность—7, хүнгэн промышленность—2, эдеэ хоолой промышленность—3, соёлой-ажаһуудалай ба ажахын эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 9 процентээр ургаһан байна.

РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин министерствэһээ гадна, Россин Федерациин промышленна бүхы министерствэнүүд, Чечено-Ингушетиин, Хальмагай автономито республикануудһаа, Красноярай хизаарһаа, Астраханска, Смоленскэ, Курганска ба Курска областьнуудһаа гадна, бүхы автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай промышленность юһэ һарынгаа түсэб дүүргээ.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо, үлүү ехээр үйлэдбэрилэгдөө гэбэл: электрын элшэ хүсэн—27 миллиард киловатт-часаар, нефть—16 миллион тонноор, шулуу нүүрһэн—6 миллион тонноор, шэрэм 1 миллион тонноор, булад 1,8 миллион тонноор, хабтайлгамал түмэр—1,8 миллион тонноор, булад сорго — 73 миллион метрээр. Үнгэтэ ба хоморой металлнуудые, нефтехимиин продуктнуудые үйлэдбэрилгэ, нефть болбосоруулга ехэ болоһон байна.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, минеральна утэгжүүлгэнүүд—1,1 миллион тонноор, тракторнууд—20 мянгаар, тэдэнэй запас частьнууд—16,6 миллион түхэригөөр, ашаанай автомобильнууд — 12 мянгаар, хүдөө ажахын машинанууд—105 миллион түхэригөөр, тэдэнэй запас частьнуудые бүтээлгэ 6,6 миллион түхэригөөр ехэ болоо.

Химическэ утаһан — 19 мянган тонноор, приборнууд, автомадаар хангалгын хэрэгсэлнүүд, тэдэнэй запас частьнууд — 138 миллион түхэригөөр, тоолон тодорхойлолгын техникын хэрэгсэлнүүд ба тэдэнэй запас частьнууд—93 миллион түхэригөөр, хүнгэн автомобиль—150 мянгаар, автомобильнуудай запас частьнуудые бүтээн гаргалга ба продукциин бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 48 миллион түхэригөөр дээшэлһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй зэргэсүүлэн харахада, арад зоной үргэнөөр хэрэглэдэг эд бараа ба эдлэл хэрэгсэл үйлэдбэрилгэ урган дээшэлээ: бүхы зүйлэй бүд—41 миллион дүрбэлжэн метрээр, оёдоһон хубсаһа хунар—56 миллион түхэригөөр, мяхан — 255 мянган тонноор, колбасна зүйлнүүд—49 мянган тонноор, малай тоһон—27 мянган тонноор, консервэнүүд 193 миллион баанхаар, шаажан-шабар амһартанууд—30 миллионоор, аяга амһартанууд—15,2 миллион түхэригөөр, холодильнигууд—100 мянгаар, электропылесосууд—173 мянгаар, мебель бүтээлгэ—125 миллион түхэригөөр.

Промышленностиин бүхыдөө юһэ һарынгаа түсэб дүүргээшье һаань, продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха талаар абаһан даабаринуудаа зарим предприятинууд дүүргээгүй гэжэ РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Зарим продукциин шанар муу. Олохон предприятинууд үйлэдбэреэ саа шаданъ һайжаруулха арга нөөсэеэ үшөөл бүрин хэрэглэнэгүй, үйлэдбэриин хүсэ, ажалай саг, түүхэй эд ашаглалгада дутуу дунданууд бии байһаар.

Наука, техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын тула эрдэм-шэнжэлэлгын, проектнэ, конструкторска эмхинүүд, предприятинууд научна шэнжэлгэнүүдые хэһээр, хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Продукциин 1500 гаран шэнэ зүйл үйлэдбэрилэгдэжэ эхилээ. Түрүү технологическа арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн, оньһожоруулга хэгдэһэн байна.

Промышленна продукциин өөрынь үнэ сэн хямдараа. Ашаг олзо абаха талаар юһэ һарын түсэб дүүргэгдээ.

МҮНӨӨДЭР—КОМСОМОЛОЙ МҮНДЭЛҺЭН ҮДЭР

ЗОРИГТОЙ АЛХАЛЫШ, ЗАЛУУ НАҺАН!

ЗАЛУУ НАҺАН, шам тухай хэды олон дуун, ...г, поэмэ, романууд зохёогдооб! Залуу наһан, шинии баатаршалгаар хэды ... юумэн бүтээгдээб, хэды олон барилга, ГЭС-үүд, ... городууд бодхоогдооб! ...уу наһан, шинии зали...лс, шинии хүсэн дэлхэйдэ гайхуулаа. Ангар дээрэ ...рбыһэн Братска ГЭС, ...р мүрэн дээрэ бодоһон ...сомольск хото, гаталша...гүй тайгые һэтэ со... «Абакан-Тайшет» гэ... түмэр харгы... Тооложо ...хаар бэшэ даа, шинии ...һэн юумэ, комсомол— ...уу наһан!

...жабайдалай замда гара... залуу хүн! Далижаһан ...бараанууд мэтэ, зүг ... тээшээ ниидэжэ ... эрдэм номтой, ехэ ... болбосоролтой, хүн ...доо туһатай болоод ерэ... «гараа ганзагада, хүдүрөөдэ» ухибүүмнай ...гэн хүргэһэй гэжэ эхэ, ... бүхэн хүсэдэг бэшэ ...! Энэ залуу хүнние хү...үүлэн табиһан айл ай... пионернүүдэй болон ...сомолшуудай эмхи, тү... һургуулинь шиидэжэ га... зам харгыдань амжал...алта хүсэһөөр үлэдэг ... Энээнһээ һайхан, энээн... арюун юрөөл хаана ... бэлэй!

...алуу хүнэй энэ шэлэһэн ... тиимэшье бэлэхэнээр ...гдахагүй. Эхэ нютагһаа ... замда зорижо гара... хүбүүд, басагад Буряа... мэдээжэ поэдэй мүр...дые һанаанда оруулдаг ...ой даа.

...гэн талаар ябаһандал,
...наһанайнгаа зам
гаталһайб.
...нэй ягаан нарантай
...доһоор адли тухайб.

Холые зорижо,
мэндээ хэлэлсэн,
гарааб.
Хойноһоом дахан үлэбэ
түрэлхидни,
хараab.
Гараһаар
ойлгобоб һөөргөө
бусахагүйгөө.
Ганса —
урдам заяата наһанайм
харгы.
Эсэстэм хүрэтэр энэ зам
хүтэлхэл гүйгөөд,
Гүйгаашье һаамни,
гэдэргэм табиха дурагүй.

Замаа ямараар эхилбэш, залуу нүхэр? Шинии оролдолго, хүсэл зоригһоо олон лэ юумэн дулдыдаха гэжэ мэдэнэ ёһотойш. Шинии абажа гараһан һургаал, һургуули, сэдьхэл зүрхэндөө хадагалжа ябаһан бодол һаналнуудшни, зориг, этигэлшни ута замайш хани нүхэд болохол.

Манай үргэн дэлтэр Эхэ оронние залуушуулай орон гэжэ нэрлээ һаа, алдуу болохогүй. Гуша наһаяа гүйсөөгүй хүнүүдые мүнөө тоолоо һаа, орон доторнай аяар 150 гаран миллион тухай болохол. Арадай ажахын шухала шухала участогуудта хэд хүдэлнэб? Хүбүүд, басагад. Промышленностьда, хүдөөдэ ажалладаг бүхы хүнүүдэй хахадһаа олонхинь хэд бэ? Залуушуул. Энергетикэ, хими, радио, электронико, барилта, эрдэм наука —хаана залуушуул хүдэлнэгүйб даа!

Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэл түгэсэхэ дүтэлбэ. Амжалтатай ябана. Энэ ехэ хүгжэлтын замда залуушуулай үүргэ, тэдэнэй зорилго, уялгань яаһан ехэб!

Хориин леспромхоздо Михаил Юдинэй хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бага комплексно бригада тухай һураг суу холуур таранхай. Энэ бригадын гэшүүд юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэбди гэһэн уялга абанхай, амжалтатайгаар хүдэлжэ байна. Тэдэнэр 1973 оной түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэй.

Һаяхан Хлагтын аймагай Алтайн совхозой һаалишад үбэлжэлгын үедэ ехэ һү һааха тухай һайшаалтай үүсхэл гаргажа, бүхы республикын һаалишадта хандаба. Энэ совхозой Дээдэ-Дунтын һаалиин фермые комсомол-залуушуулай коллектив гэжэ нэрлэдэг. Эндэхи 17—18 комсомолшууд энэ удха шанартай үүсхэл гаргалсажа, Эхэ орондоо ехэ һү тушаахын түлөө тэмсэжэ эхилбэ.

Эсэгэнэр, аханар, эжынэрэйнгээ хэрэгые манай хүбүүд, басагадай нэрэтэй түрэтэйгөөр саашань үргэлжэлүүлхэ, ерээдүйн һайхан байдал — коммунизм байгуулхань лабтай даа. Зүгөөр дэлхэйдэ хоёр үзэл сурталай бии байһые мартажа болохогүй. Буржуазна үзэл сурталай номногшод манай залуушуулай, эсэгэнэр ба ухибүүдэй хоорондо ямаршьеб илгаа, зүрилдөө олохо гэжэ эрмэлзэнэ. Тэрэньшье хүн бүхэнэй мэдэһээр, бүтэдэггүй, бүтэхэшьегүй ааб даа. Гэхын дашарамда «мүнөөмнай залуушуул иимэ болошоо ха юм даа...» гэдэг заримашуул бидэнэйшье дунда дайралдадаг.

Манай парти залуушуул тушаа тон ехэ анхарал хандуулна. Тэдэнэй хүмүүжэхэ, коммунис үзэл сурталаар нэбтэрхэ, хатуужаха хэрэгые ехэ удха шанартайда тоолоно.

Һургуули дүүргээд, ажабайдалай замда гараһан залуу хүн. Тэрэнние ажалай дүй дүршэлдэ һурган, ёһотой һайн мэргэжэлтэ болгохын тула ямар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэб! Энээн тушаа жэшээнүүдые дурдабал, яһала олон байха. Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикада залуушуул олон юм. Фабрикын партийна, комсомолой организацинууд, профсоюзай комитет залуушуулда хэдэн мэргэжэл олгохо, баян дүй дүршэлтэй болгохо хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулна.

Хори наһаяа һая гүйсэһэн хүнүүд социализм байгуулгын хүшэр үе, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүд тухай хүсэд мэдэнэгүй. Тэдэнэр энээн тухай ном, кино, хүнэй хөөрөөнүүдһээл мэдэжэ абана. Тиимэл хадань революциин ветерануд, суута партизанууд болон залуушуулай уулзалганууд ехэл удха шанартай. Революционно, дайшалхы болон ажалай алдар солын клуб республикадамнай байгуулагдаһаар үнинэй. Тэрэнэй филиалнууд аймаг бүхэндэ бии. Ажабайдал, зол жаргал, эрхэ сүлөөгэй үнэ сэнгые һайн мэдэхэ хүнүүд, партиин болон ажалай ветеранууд залуу үетэндэ олылел ойлгуулжа шадаха, зүб замаар дабшахадань туһалха байна бшуу. Һүүлэй үедэ һайн һайхан ёһо заншалнууд бии болоо. Юуб гэхэдэ, сэрэгэй албанда хүбүүдые үдэшэлтэ, залуушуулда аха нүхэдэй зүгһөө паспорт барюулалга, гурбан үеын хүнүүдэй уулзалга гэхэ мэтэ. Эдэ хэмжээ ябуулганууд эдир хүбүүд, басагадай хүмүүжэлдэ угаа ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Баатаршалга, юрын бэшэ, гайхамаар хэрэгүүд тухай залуушуул домоглодог. Ойлгоогүй олон асуудалдаа гансата харюу оложорхихые оролдодог. Тиимэһээ тэдэнэр хайхарамжагүй, хайша хэрэг, хойрог хандалгада бэлээр дурагүйдэдэг. Худал хуурмаг үгэ, хоб жэб, мэхэ гохо, хэмгүйгөөр шангаралга тэдэнэй зүрхэ сэдьхэлые бүлхитүүлжэ магад.

Манай Буряад ороной 95 мянган комсомолшууд арадайнгаа ажахые хүгжөөлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Республикымнай ямаршье ажахы, аймагта ошоо һаатнай, комсомол-залуушуулай бригада, звено, коллектив гэжэ байха.

Залуушуулые хүмүүжүүлгэ — мүнөөдэрэй шухала асуудалнуудай нэгэн. Коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхээр этигэһэн, коммунис үзэл сурталаар зэбсэгжэһэн хүбүүд, басагад лэ түрэл парти, правительствынгаа захяае дүүргэжэ шадаха, урдань табигдаһан хүндэтэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ха юм.

Һайнаар эхилһэн зам саашадаашье арюун байдаг. Энэ замайнь хэтэдээ һайн байхын түлөө ажахы, предприяти, эмхи зургаан бүхэнэй партийна, комсомолой, ниитын эмхинүүд оролдолго ехээр гаргажа байг!

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе мүнөө жэлдэ тэмдэглэхэмнай. Манай республикын залуушуул—эхэ, эсэгэнэрэйнгээ ёһотой халаан—хүбүүд, басагад, комсомолшууд энэ алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Замай холые сэхээр дабыш, залуу наһан!

Г. ДАШАБЫЛОВ.

АЖАЛША ЗАЛУУШУУЛАЙ АША ТУҺАДА

Орон доторхи дээдэ һургуулинуудай дэргэдэ бэлэдхэлэй отделенинүүдэй нээгдэһээр гурбан жэл боложо байна. Иимэ отделенинүүдые эмхидхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол дээдэ һуралсал улам һайжаруулха гэжэ манай парти, правительствын сагүргэлжэ оролдодогые гэршэлнэ.

Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай дэргэдэхи отделени 1970-71 оной һуралсалай жэлдэ анха түрүүн нээгдээ һэн. Түүхэ болон хэлэ бэшэгэй, физико-математикын, хари хэлэнэй факультедүүдтэ орохо 100 хүнние бэлдэхээр хараалагдаһан байгаа.

Студент болохые хүсэһэн залуу хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, сэрэгэй албанһаа табигдаһан хүбүүдэй дээдэ һургуулида орохоёо бэлдэхэдэнь, туһалхын тула түсхай программын ёһоор тэдээндэ зааха, өөһэдтөө шанга эрилтэтэйгээр хандадаг, олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байхаар хүмүүжүүлхэ зорилго табигдана.

Манай бэлэдхэлэй отделенние хоёр жэлэй туршада дүүргэһэн 149 хүн студентнэр болонхой. Шалгалтаяа «4», «5» сэгнэлтэнүүдтэйгээр бариһан Владимир Тимофеев, Хубита Рантаров, Владимир Золотоев, Хаяк Гармажапов, Сергей Смородников (сэрэгэй алба дүүргэжэ ерэгшэд), Евгения Пронтеева, Светлана Амирова, Елена Миронова (колхознигууд), Николай Озеров, Татьяна Суслова, Галина Баженова, Надежда Антонова (хүдэлмэришэд) болон бусад тэдэнэй дунда бии.

1972-73 онуудта һураха хүнүүд абтахаяа байна. Ород хэлэнэй ба литературын, математикын, ниитэ-техническэ, хари хэлэнэй бүлэгүүд энэ жэлдэ нээгдэхэ юм.

Промышленна үйлэдбэринүүдэй, барилгануудай, колхозууд болон совхозуудай партийна организацинууд, профсоюзай, комсомолой эмхинүүд бэлэдхэлэй отделенидэ һураха дуратайшуулые али али талаһаань хаража, ажалаараа шалгарһан нүхэдые зууршалха зэргэтэй. Мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хүсэлэнтэй ажалай түрүүшүүлдэ түбхын түрүүн зууршалга үгтэхэ болоно.

Научно-техническэ революциин бэелүүлэгдэжэ байһан мүнөө сагта үрэтэй һайнаар, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилхэ шадабаритай, үнэн сэхэ, эрдэм болбосоролтой хүнүүдые бэлдэхэ онсо хүндэтэй ба харюусалгатай зорилго дээдэ һургуулинуудай үмэнэ КПСС-эй XXIV съездээр табигдаһан байна.

Буряадай гүрэнэй багшанарай институт ажабайдалай һургуули гараһан, ажалай амта таниһан, һүбэлгэн бэрхэ залуушуулые хүлеэнэ.

С. БИМБАЕВА,
Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай багша.

Республикын Максим Горькиин нэрэмжэтэ библиотекэ мүнөө хахад миллион хэһэг номтой. Советскэ Союзай бүхы хэблэлнүүдэй гаргаһан номууд эндэ ерэдэг юм. Тэрэнь жэлдээ жара гаран мянган болодог. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе угтуулан, мүнөө библиотекын коллективэй хэхэ юумэн ехэ. Гадна энэ библиотекэ аймагай бусад библиотекэнүүдтэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Библиотекын үнинэй хүдэлмэрилэгшэ Нонна Ивановна Бадаева коллективтээ оролдосотой ажалаараа суурхадаг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. И. Бадаева шэнээр ерэһэн номуудые бүридхэжэ байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ГУРБАН ҮДЭРЭЙ СЕМИНАР

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет городуудай, районуудай ба аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй секретарьнарай гурбан үдэрэй семинар үнгэрбэ.

Семинар дээрэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь нүхэр **В. М. Дубровский** СССР-эй Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин дүнгүүд тухай мэдээсэбэ. «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэринүүдые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» элидхэл Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй эмхидхэлэй таһагые даагша нүхэр **Д. А Шикуло** хэбэ.

Социалис хуули ёһо сахиха талаар нютагай Соведүүдэй зорилгонууд тухай республикын прокурор нүхэр **Б. Ц. Цыденжапов**, шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгалта, нютагай Соведүүдэй хэрэгүүдые хүтэлэлгэ тухай Министрнүүдэй Соведэй эмхидхэлэй таһагые даагша нүхэр **А. И. Попов**, архивуудай таһагые даагша нүхэр **Т. Г. Базарон** семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө.

Һүүлээрнь гүйсэдхэхэ комитедүүдэй секретарьнар ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэжэ, дүй дүршэлөө халан абалсаа.

Загарайн ба Түнхэнэй аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдкомой секретарьнар нүхэд **Митропольский, Бильгаев** СССР-эй болон Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ нютагай Соведүүдэй ямар бэлэдхэл ябуулжа байһан тухай, Закаменск городой Соведэй гүйсэдкомой секретарь нүхэр **Афанасьева**, Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдкомой секретарь нүхэр **Щепина** Соведүүдэй сессинүүдтэ, гүйсэдкомой заседанинуудта хайшан гэжэ бэлдэдэг тухайгаа мэдээсээ. Депутадуудай саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри эмхидхэхэ, эрхэтэдэй хамтын суглаануудые үнгэргэхэ, Соведүүдэй холын хараата хүдэлмэринүүдые түсэблэхэ талаар ажал ябуулгынгаа дүй дүршэл тухай Улаан-Үдэ городой Железнодорожно райсоведэй гүйсэдкомой секретарь нүхэр **Серышева**, аймагуудай Соведэй гүйсэдкомой секретарьнар: Прибайкалиин — нүхэр **Самсонова**, Зэдын — нүхэр **Санжиев**, Хориин — нүхэр **Жалсараев**, Бабушкин городой гүйсэдкомой секретарь нүхэр **Дубошина** болон бусад хөөрөө.

Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй секретарьнар семинарайнгаа гурбадахи үдэр Загарайн аймаг ошожо, тэндэхи нютагай Соведүүдэй хүдэлмэритэй танилсаһан байна.

Манай корр.

Юрын хүнүүд тухай хөөрөөн

ХҮНДЭТЭЙЛЭЙ НЭГЭН

— «Мүнөө юу-у-у... Хайшаашье ошохоёо һанаа һаа, самолёдто һуугаад лэ ниидэшэхэ ха юм. Харин урдань, манай залуу ябахада...» гэжэ хэлээд, нэгэ хүгшөөдэй самолёдһоо бууһаар аша басаганайнгаа хойноһоо бүгтысэ алхалжархиба. — Тэрэ үнөөхи лётчигууднай ниидэжэ ябахадаа, ямар юумээ шэхэндээ няана гээшэб? — гэжэ улам саашань асууна.

— Радиогоор аэропортнуудтайгаа хөөрэлдэдэг юмэл даа, өөрөөшье һайнаар мэдэхэгүйб, —гээд, хашарһан янзатайгаар басаган ябууд дундаа харюусаба. Тингээдшье тэдэ хоёр автобусой зогсодог газар тээшэ ябашоо һэн.

Радио-холбоон... Радио-холбоон авиацида ехэ удха шанартай ха юм.

...Аэропортын радиобюро соо элдэб янзын онһон түхеэрэлгэнүүд, аппарадууд олон. Тэдэ аппарадуудай урда һууһан эхэнэрнүүд ямар нэгэ тоонуудые тобшохоноор дурдаад, гансал өөһэдтэнь ойлгосотой тэмдэгүүдые сааһан дээрэ бэшэнэ. Наһатай болоһон эхэнэрнүүд, залуу басагадшье операторoop ажаллана. Энэ радиобюро соо үнинэй ажалладаг хүнүүд олон. М. Д. Григорьева, М. А. Суранова, Г. Г. Ринчинэ гэгшэд энэ тоодо оролсоно.

Галина Галсановна Ринчинэ Улаан-Үдын радиобюродо гушан жэл соо таһалгаряагүйгөөр ажаллана. Тиимэһээ тэрэ дүй дүршэлтэй оператор болонхой. Залуу басагадай нэгэн дүтэлжэ ерээд, ямар нэгэ ойлгогдоогүй юумэн тухай асууба. Галина Галсановна аалиханаар тайлбарилжа үгэнэ. Радиобюрогой ажалынь нилээд ехэ юм. Республикын бүхы аймагуудай аэропортнуудтай, ниидэжэ ябаһан пилодуудтай радио-холбоо байгуулха гэхэ мэтэ хүдэлмэритэй хүнүүд. Заримдаа сагай уларилай муудахада, радио-холбоон улам һайнаар байгуулагдаха ёһотой.

Гэхэтэй хамта самолёдуудай хэды сагта аэродромһоо ниидэжэ гараха, аэродром дээрэ бууха тухай зүбшэл заабаринууд радиобюрогой туһаламжаар бэелүүлэгдэдэг гээшэ.

Оператор Г. Г. Ринчинэ тухай аэропортын хэлхээ холбооной начальник Петр Яковлевич Суворкин иигэжэ хөөрэбэ:

— Албанаймнай ветерануд ажал хүдэлмэридөө эрхим жэшээ харуулна. Галина Галсановна тэдэ түрүүшүүлэй тоодо оролсодог. Ажалдаа харюусалгатайгаар хандаһанай ашаар түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Мүнөө Г. Г. Ринчинэ СССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай. Ажалай ветеран Г. Г. Ринчинэ «Шэн габьяата ажалай түлөө», В. И. Ленинэй ойн баярай медальнуудаар, олон грамотануудаар шагнагданхай.

С. ОЧИРОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

УЛААН-БААТАР

ХАНИ БАРИСААМНАЙ БЭХИ ЖЭНЭ

ТАСС

Монгол, совет арадуудай ...ршэгүй хани барисаан, ...а дүүгэй харилсаа холбоон ...рһөө үдэртэ улам үргэ..., удха түгэлдэр болоно ...жэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ.

Монгол-совет хани бари...ай заншалта һарын үедэ МНР-тэ үнгэргэгдэжэ бай... совет наука, техникын ...рнүүд ниитэ нэгэн ан... аша туһада, марксизм-...нинизмын ба пролетарска ...тернационализмын ёһо ...уудта үндэһэлһэн аха ... монгол-совет хани бари... үшөө дахин гэршэлбэ ... газетэ тэмдэглэнэ.

Наука, техникын үдэрнүү... үедэ КПСС-эй XXIV ...ездын түүхэтэ шиидхэбэ...нүүдые бодото дээрэнь ...үүлхэ хэрэгтэ, коммунис байгуулалтада совет хү...дэй дүй дүршэл шудалха, олоной дунда дэлгэрүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые монгол арад үргэнөөр эмхидхэбэ. СССР-тэхи наука, техникын туйлалтанууд тухай совет эрдэмтэд лекцинүүдые уншаа, элидхэлнүүдые хээ.

Арбан үдэрэй турша соо Монголой ниислэл хотодо совет наука, техникын туйлалтануудай выставкын хүдэлмэрилхэ үедэ 200 мянган хүн эндэ орожо хараһан байна.

Мүнөө үедэ Арадай Монгол орондо социализм байгуулгын материально-техническэ үндэһэ һууриин табигдажа байхада, совет научно-техническэ туйлалтануудые МНР-эй арадай ажахыда нэбтэрүүлгэ туйлай ехэ удха шанартай гэжэ статья дотор тэмдэглэгдэнэ.

Ливан болон Сири гүрэнүүдэй газарнуудта Израиль хотодо добтолгонуудаа хэжэ үргэжэлүүлһээр. Арад зоной ...һуудаг пунктнуудые израилиинхид бомбодоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ливанай газар дээрэ Израилиин само...удай хаяһан бомбоһоо хохидолдо ороһон шулуун гэр.

ТАСС-ай фото.

ПРАГА

Харилсаа холбооной асуудалнууд зүбшэлэгдэбэ

ТАСС

Президиумэй гэшүүн, КПЧ-гэй ЦК-гай секретарь И. Кемпный СССР-эй атомай хүсэ хэрэглэхэ гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ А. М. Петросьянцтай уулзажа хөөрэлдэбэ.

Атомна энергетикэ хүгжөөхэ талаар чехословак ба совет мэргэжэлтэдэй харилсаа холбооной асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэлэгдөө.

Ясловск-Богуница хотодохи атомна түрүүшын электростанциин барилгые дүүргэлгэдэ совет мэргэжэлтэд ехэ туһа хүргөө гэжэ И. Кемпный хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ тэмдэглэһэн байна.

СОФИ

Экономистнуудай суглаан

ТАСС

Болгариин, Советскэ Союзай экономистнуудай суглаан эндэ нээгдэбэ. Болгариин ба Советскэ Союзай хоорондын экономическа, научно-техническэ харилсаа холбооной хараа түсэбүүд гэһэн асуудал зүбшэлхэ юм. Болгариин Наукануудай академиин экономикын институт, СССР-эй Наукануудай академиин дэлхэйн социалис байгуулалтын экономикын институт энэ суглаа эмхидхээ.

ХАНОЙ

НЭГЭН ҺАНАЛТАЙГААР ҺАЙШААНА

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикын Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй заседани эндэ боложо, ДРВ-гэй премьер-министрэй орлогшо Нгуен Зуй Чинь элидхэл хэбэ.

«Дайе зогсоожо, Вьетнамда амгалан байдал тогтооохо тухай хэлсээн тушаа ДРВ ба США-гай хоорондо үгээ ойлголсожо байна» гэжэ тэмдэглээд, ДРВ-гэй правительствын баримталдаг политикые ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитет нэгэн һаналтайгаар һайшаана гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Дайе зогсоожо, Вьетнамда амгалан байдал тогтоохын, Ази түбидэ ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхын, вьетнам арадай, американ арадай болон дэлхэйн бүхы арадуудай хуулита эрилтэнүүдые, хүсэл эрмэлзэлгэнүүдые хангахын тула хоёр талын хоорондо зүбшэн хэлсэгдэһэн болзорой ёһоор хэлсээндэ гар табиха, энэ талаар абаһан уялгануудаа дүүргэхэ эрилтэ ДРВ-гэй правительство американ правительствын урда табина.

ВАШИНГТОН

Г. КИССИНДЖЕРЭЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Вьетнамай асуудалые эбэй ёһоор хэлсэхэ тушаа ДРВ-гэй түлөөлэгшэдтэй нююса хөөрэлдөөнүүдые хэһэн тухайдаа национальна аюулгүй байдал сахиха талаар президентын туһалагша Г. Киссинджер эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ.

ДРВ-гэй правительствын октябриин 26-най мэдүүлгэ дотор табигдаһан юһэн пунктһаа бүридэнхэй үгээ ойлголсолгын гол дүримүүдые Г. Киссинджер баталба. «Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ Хойто Вьетнамай түлөөлэгшэд һайнаар хандажа, таарамжатай шиидхэбэри абахые хүсэл оролдолго гаргаа гэжэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб», — гээд тэрэ мэдүүлбэ.

«Амгалан байдалай тоогдохонь дүтэлөө хэбэртэй, манай һанахада, хэлсээн баталагдаха шэнжэтэй боложо байна гээд тоолонобди», — гэжэ Г. Киссинджер саашадаа мэдүүлбэ. «Иимэ ехэ дайнда эсэсэй шиидхэбэри туйлалгада горитой бэрхэшээл, түбэгүүдэй ээлүүдгүй гарадаг байһаниинь эли ааб даа. Гэбэшье энэ талаар ехэ юумэн хэгдээ, шухала асуудалнууд шиидхэгдээ гэжэ бидэ тоолонобди», — гэжэ тэрэ тэмдэглэһэн байна. Теэд зүбшэлхэ хэрэгтэй асуудалнууд үшөөл бии. Тиимэһээ октябриин 31-дэ США хэлсээндэ гар табижа шадахагүй гэжэ Г. Киссинджер баталба.

Сайгондохи Тхиеугай хархис засагай американ хүтэлбэрилэгшэ энэ тэрэ асуудалнуудые зүбшэлхэ байна гэжэ тэрэ хэлээ.

ХЕЛЬСИНКИ

ВЬЕТНАМДАХИ ДАЙЕ БОЛЮУЛХА

ТАСС

Вьетнамдахи дайе зогсоожо, амгалан байдал тогтоохо тухай хэлсээндэ гар табиха тухай Холбоото Штадуудай ба Вьетнамай Демократическа Республикын хоорондо һаяхан туйлагдаһан үгээ ойлголсолгые бэелүүлхэ гэһэн эрилтэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет США-гай правительствын урда табиба.

Вьетнам арадтай һаналаа нэгэдэлгээ бэхижүүлхыень Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет уласхоорондын ба национальна бүхы эмхинүүдые уряалаа гээд эндэ тунхаглагдаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

К. Вальдхаймай мэдүүлгэ

ТАСС

Вьетнамай асуудалые эбэй ёһоор шиидхэлгэ «бүмбэрсэг дэлхэйн бусад районуудтахи түгшүүрилые һуларуулха» арга олгохо байна гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм, Балтимор хотодо үгэ хэлэхэдээ, этигэн найдажа байһанаа мэдүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК

Индохитадтахи байлдаанууд

ТАСС

Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ Урда Вьетнамай үргэн ехэ газар нютагуудта болоһон байлдаануудай үедэ Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд удаа дараалан амжалта туйлаа гэжэ информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ. Түбэй хада гүбээлиг газарта, Плейку, Контум хотонуудай хоорондо шанга байлдаанууд болоно.

Анлок хото шадар, Тэйнинь провинциин түбтэ эшээлһэн сайгон сэрэгүүдэй бэхилэлгэнүүдые сүлөөлэлгын хүсэнүүд һамна буудаһан байгаа.

ХАНОЙ. (ТАСС). Һүүлэй гурбан үдэрэй турша соо Куангчи провинцида болоһон шанга тулалдаануудай үедэ Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд дайсанай 400 тухай солдадые хүлһөөнь буултаһан, сэрэгэй 6 ашаанай машина, 4 ехэ буу, 4 танк һандааһан, 4 самолет буудажа унагааһан байна гэжэ АПО агентство дамжуулна

ПАРИЖ. (ТАСС). Лаостохи королевскэ ниислэл хото — Луангпрабангһаа хорёод километртэ болоһон байлдаануудта Лаосой патриотическа хүсэнүүд амжалта туйлаба.

Пномпень хотоһоо 90 километртэ оршодог Амлеанг райондо боложо байгаа тулалдаануудта Камбоджын патриодууд дайсанда шанга харюу сохилто хэһэн байна.

ТОКИО

Японой парламентын сесси

ТАСС

Японой парламентын ээлжээтэ бэшэ сесси эндэ нээгдэбэ. Байгша оной зун шэнэ правительство бүридхэн байгуулһан премьер-министр К. Танакын засаг барижа байһан үедэ энэнь парламентын түрүүшын сесси болоно. Сесси дээрэ депутадууд хэдэн хуулиин проектнүүдые зүбшэн хэлсэжэ, баталха юм. Японой премьер-министр К. Танака программна үгэ хэлэхэ.

ЛОМЕ

Шэнэ правительство бүридхэгдэбэ

ТАСС

Октябриин 26-да хэгдэһэн гүрэнэй урбалтаһаа уламжалан, республикын сэрэгэй шэнэ правительство бүридхэгдэбэ гэжэ Дагомейн радио дамжуулба.

Дагомейн армиин штабай начальнигай орлогшо байһан майор Матье Кереку республикын президент, правительствые толгойлогшо болоо. Гэхэ зуура тэрэ национальна обороной, түсэблэлгын министерствэнүүдые хүтэлбэрилхэ юм. Майор Мишель Аладайе — гадаадын хэрэгүүдэй министрээр, капитан Мишель Айите дотоодын хэрэгүүдэй ба аюулгүйе сахиха министрээр томилогдоо.

НЬЮ-ЙОРК

ҺУРАЛСАЛАЙ ТҮЛБЭРИ ХҮНДЭРНЭ

ТАСС

Холбоото Штадуудай университедүүдтэ, колледжнүүдтэ һуралсалай түлбэри улам хүндэржэ байна. Хэблэлэй баримтануудай ёһоор, нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, 5 процентээр нэмээ. Мүнөө американ студентнэр һураһанайнгаа түлөө жэлдээ 1467-һоо 2328 хүрэтэр доллар түлэнэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ОЛОН ҮХИБҮҮДТЭЙ ЭХЭНҮҮДТЭ «ЭХЭ-ГЕРОЙ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Арбан, арба гаран үхибүү түрэжэ хүмүүжүүлһэн эхэнүүдтэ «Эхэ-герой» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгожо, «Эхэ-герой» гэжэ орден, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотануудые барюулхаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1972 оной октябриин 25-да гаргаһан Указаараа шиидхэбэ.

Буряадай АССР-һээ:

Ангархаева Валентина Цыретторовнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Түнхэнэй аймагай Хойто-Гол тосхон.

Балданова Екатерина Ихиритовнада — Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхозой хүдэлмэришэн.

Данилова Федосья Ахметовнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Яруунын аймагай Эгэтын адаг тосхон.

Жигжитова Федосья Содномовнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Яруунын аймагай Нарһата тосхон.

Зайцева Пелагея Иосифовнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Улаан-Үдын аймагай Наденно тосхон.

Майдарханова Ханда Дугаровнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Түнхэнэй аймагай Хуурай-Хобог тосхон.

Майорова Тамара Егоровнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Кабанскын аймагай Оймор тосхон.

Маланова Галина Николаевнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Хурамхаанай аймагай Элһэн тосхон.

Мышкеева Ханда Найдановнада—Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой гэшүүн.

Никитина Анна Мануиловнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Яруунын аймагай Тужинка тосхон.

Нимацыренова Евдокия Батоцыреновнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Улаан-Үдын аймагай Гильбэр тосхон.

Осорова Анна Манзаракшеевнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Түнхэнэй аймагай Галбай тосхон.

Раднаева Дулма Юндуновнада — Баунтын аймагай «Рассвет» колхозой гэшүүн.

Раднатарова Татьяна Чимытовнада—гэрэй эзэн эхэнэр, Хяагтын аймагай Хүдэри-Сомон тосхон.

Ринчинова Долгоржан Сыретаровнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Зэдын аймагай Зэдэ тосхон.

Савельева Марфа Фёдоровнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Загарайн аймагай Тарбагатай тосхон.

Санжиева Сирема Гармаевнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Улаан-Үдын аймагай Оронго тосхон.

Соболева Варвара Филипповнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Загарайн аймагай Горхон тосхон.

Спасенова Полина Павловнада — хүдэлмэрилэгшэ, Хойто-Байгалай аймаг.

Цымбылова Санжидма Галсановнада — Яруунын аймагай «Улаан Туяа» совхозой хүдэлмэришэн.

Шойсоронова Дыжид-Ханда Эрдынеевнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Хэжэнгын аймагай Ородой адаг тосхон.

Шурыгина Ксения Ефимовнада — гэрэй эзэн эхэнэр, Загарайн аймагай Первомаевка тосхон.

ШЭНЭ ПРОДУКЦИ

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг цех шэнэ продукци — гутал хубсаһа хээд байдаг таг гаргажа эхилээ. Тэдэнь ниислэл хотымнай магазинуудта худалдагдажа эхилбэ.

Тус цехтэ бүтээгдэһэн шэнэ зүйл—шала дээрэ табяад байдаг торшер улаан-үдынхид һаяын үдэрнүүдтэ хараха байха.

Шэнэ торшер хуушанайхида орходоо ондоо түхэлтэй, газетэ, журналай харахада зохид, үргэхэдэ таггүй юм. Тиигэбэшье хүнгэн, урдынхиһаа үнэгүй.

В. СТЕПАНОВА.

ТЕЛЕВИЗОРТЭЙ БОЛОБОБДИ

Захааминай аймагай Цахир тосхонойхид Эрхүү хотоһоо хэгдэһэн дамжуулгануудые телевизорээр харадаг болобо. Тосхоной хори гаран айл телевизортэй боложо, Эхэ оронойнгоо ниислэл Москвагай, Эрхүүгэй һонин дамжуулгануудые сэнхир экран дээрээ һонирхон харана.

Тус тосхондо телевизор худалдан абагшад олошоржол байна.

Б. ШОЕНОВ.

АГНУУРИИН ХАҺА ЕРЭБЭ

Ахын госпромхоз энэ жэлэй агнууриин халуун хаһа соогуур 4000 хэрмэ, 200 булга барижа тушааха түсэбтэй. Мүнөө Ахын ой тайгада саһан схээр унанхай, ан гүрөөлэй шэнэхэн мүрнүүд ангуушадые хүлеэнэ.

Штатна 16 ангуушад, һайн дураараа 46 хүн ой тайгада гарахаар түхеэрнэ. Бардам хүрэхэ хүнэһэ, буу, һомоо тэдэнэр бэлдэнхэй, зариманиинь гүн тайга соо агнуури хэхээ удаан болохоор ошобо.

Малшад Н. Галсанов, Ж. Мандагаев, пенсионер Б. Балданов болон бусад һайн дураараа агнахабди гэжэ мэдүүлээ. Тэдэнэр тус тустаа 150—200 хэрмэ, 3-4 булга бариха уялга абаа.

В. ГАЛСАНОВ.

Республикымнай промышленна предприятинуудай столовонуудта хүдэлмэрилдэг залуу повар, кондитернуудай дунда эхилһэн республиканска гурбадахи конкурс Улаан-Үдэдэ хоёрдохи үдэрөө үргэлжэлжэ байба.

Энээнһээ урда жэлнүүдтэ ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй хоёр конкурс болоһон юм. Нэгэниинь «Эрхим официантын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө», нүгөөдэнь — «Ресторанда орогшодые эрхимээр хангагша» гэһэн уряа доро үнгэргэгдэһэн байгаа. Харин тус конкурс мүн лэ өөрын онсо шэнжэтэй байба.

1.

Эдеэ хоол бэлдэхэ хүдэлмэридэ хэрэглэгдэдэг һүүлэй үеын оньһон техникээр гүйсэд хангагданхай, үнэхөөрөө һайн, болбосон түхэлтэй 1-дэхи столово. Хэгдэжэ байһан ажал, бэлдэгдэжэ байгаа эдеэ хоол эндэ сугларагшадай анхарал ехээр татанхай. Саб сагаахан хубсаһатай басагад хурдан хүнгэнөөр алхалжа, халбага, хутага баринхайнууд, аяга амһарта хангиргана.

Тогоошодой дэргэдэ ерэбэбди. Эдэнэр дүрбэн блюдэһээ бүридэһэн хоёр-хоёр порцитой үдын хоол 4 часай турша соо бэлдэхэ даабаритай байба. Тиигэхэ зуураа эдеэ хоол бэлдэлгын технологи, ариг сэбэр сахиха, түргэн бэлдэхэ, бэлэн болгоһон эдеэгээ амһарта соо хэжэ гоёон шэмэглээд, стол дээрэ, жюрин гэшүүдэй урда табиха ёһотой байгаа.

Басагад түрүүн биледүүдые татаһан. Билет бүхэн соонь тусхай даабари үгтэнхэй. Бэрээнэй ОРС-ын столовын хүдэлмэрилэгшэ Ольга Машихина хэнһээшье урид даабарияа дүүргэбэ. Шадабаритайгаар тааруулжа бэлдэһэн саладыень жюрин гэшүүд булта һайшаагаад, эгээл үндэр сэгнэлтэ—5 табиба. Хоншуухан үнэртэй, һайхан үнгэтэй шүлэтэйгөөр шанагдаһан хониной мяхан бүхы заабариин ёһоор шанагдаа. 3-дахи блюдэ — сырники мүн лэ амта шэмтээр зохид, харахадашье дура буляама байгаа. Тиихэдэ Олиин шанаһан ногоон сай уужа, ханалгүй һайхан гэһэн үшөө нэгэ шиидхэбэри абтаба; хай, басаган бараг лэ тогоошоной алдартай ха даа.

Удаань мүн лэ Бэрээнэй столовын тогоошон Гусевагай шадабаритай танилсагдаба. Тэрэнэй бэлдэһэн маринад һайн сэгнэлтэ абаа. Хоёрдохинь — шурпа гэжэ шүлэн дабаһаар багашаг, хүрэхэ ёһотой шанартаа хүргэгдөөгүй гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Шурпа гэдэгнай узбек арадай шанадаг шүлэн. Тэрэнэй мяханиинь һонгинотойгоор шарагдадаг, шүлэн соонь ехэ перец хэгдэдэг. Гусевагай шанаһан шурпа шүлэн 4,5 гэһэн баллда хүрэбэ. Тэрэнэй һүүлшынь блюдэ — кисель амта шэмээр бирагүй байһандаа миил 3,5 баллаар сэгнэгдэө.

Тогоошон басагадай шанаһан эдеэн дээрэ дээрэһээ боложо, ябууд лэ сэгнэгдээд ридэ уран гар, һүбэлтэ ухаан тон шухала шэнги. Тэдэнэй ажал өөрынхеэрээ искусствын гоё һайханта холбоотой, ухаалан зохёолто шанар шэнжэтэй. Эдэ үгэ нүүдтэ баримта болгон, кондитер Мальцевагай бүтээһэн «Хабар» гэжэ нэрэтэй торт дээрэ тогтоё. Сэнхир хүхэ огторгой доро набша намаа үндынхэй. Тэнгэриин алтан шара наран мандана. Эдэ бүгэдэ жэлэй дүрбэн сагай һайхан хаһа — хабарай ерэһые тэмдэглэнэ. Мальцевагай зохёоһон ... бар сирень ургажа бай... Энэ сэсэг гоёшье һаа, ...

АМТАТА ЭДЕЭН ЭДЭНЭЙ ГАРҺАА

РЕПОРТАЖ

гарана. Зариманай эдеэн һайшаагданашье, нүгөөдүүлэйхинь гологдоно, ажаглалтадашье ороно. Жэшээлхэдэ, Плотова Галя ленинградска рассольник һайнаар шанаһан аад, лаврын набшаһые абаагүй байшоо. Юрьева Валиин француз салат яһала гэмгүйгөөр бэлдэгдэһэн аад, дабһаниинь багадаа, һонгинонь ехэдээ, хартаабхань нэгэ бага томоор хэршэгдэшоо. Нэгэнэй борщын саахар ехэдээ, нүгөөдынь — шүлэнэй таһалһан талхан бүдүүдээ гэхэ мэтэ ажаглалтанууд захаһаа...

Зүб даа. Жюрин гэшүүд табиха ёһоороол шанга эрилтэ табина. Иимэ хандалга залуу мэргэжэлтэдэй саашанхи хүдэлмэридэ тон шухала бшуу.

2.

Столовын 1-дэхи дабхарта кондитернууд хаба шадалаа туршана. Эндэ 12 басагад хоёрдохи үдэрөө хүдэлжэ байба. Хүдэлмэринь тон орёо, хүндэ. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр эһээгдэһэн, эһээгдээгүй талхаар арба-арбан зүйлэй амтан эдеэ бариха байгаа. Кондитернуудай хүдэлмэри хүсэд оньһожоруулагдаагүй, ехэнхи хүдэлмэриинь гараар бүтээгдэнэ. Тиихэдэ талха, тоһо хэрэглэлгые хэмжүүрһээнь үлүү, дутуу байлгажа болохогүй. Шэгнүүр — кондитерай урдаа хараха зэр зэмсэг гээ һаа алдуу болохогүй хаш.

Кондитернуудай хүдэлмэринь бар дэн эртүүр ургажа ... һаар харуулагдаһан дээрэ ... хүдэлмэринь нэгэ бага ... гуур сэгнэгдэһэн байна.

Улаан-Үдын 3-дахи столовын кондитер Н. Заточнагай хүүгэдтэ зорюулһан ... эгээл һайн сэгнэлтэдэ хүртөө. Комсомолка Неля Заточная кондитераар 3-дахи жэлээ хүдэлмэрилнэ. Алдар лай ехэ дүй дүршэлтэй кондитер-мастер В. Ф. Угрюмовагай хүтэлбэри доро тон шадабаритай мэргэжэлтэн. Тэрэшэлэн 8-дахи столовын (Улаан-Үдэ) кондитернууд хамтаржа, республикын 50 жэлэй ойдо зорюулһан темээр тон ехэ, һонирхолтой хүдэлмэри бүтээгэ.

Буряадай АССР-эй промышленна предприятинуудай столовонуудай залуу тогоошон, кондитернуудай дунда хоёр үдэр үргэлжэлһэн мүрысөөн түгэсэжэ, Н. Заточная, О. Машихина, В. Баженова, Т. Лукошева, Н. Кошкина, В. Настникова гэгшэд түрүү һууринуудые эзэлээ. Тэдэнэр конкурсын чемпион нэртэ улаан лентэ зүүлгэгдэжэ, ВЛКСМ-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ... тын эдеэ хоолой управлениин, гүрэнэй худалдаа ... маанай ба потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотанууд, курортдо амарха түлөөһэгүй путёвконууд, үнэтэ бэлэг барюулагдаа.

В. ТОКТОХОЕВА.

35—40 ХОНОГООР УРИД

Байгша оной октябрь һарын тэн багһаа саһан бударжа, тала дайдыемнай хушаба. Абаһаар нойтон саһан орожо эхилһэн аад, октябриин 17—18-най үдэрнүүдһээ бүри ехээр ороһон байна. Үнгэрһэн энэ үе соо Горячинскда 24 миллиметр хүрэтэр саһан оробо. Тиихэдэ Усть-Баргажан, Кабанскда — 16, Прибайкалиин аймагай Нестерово тосхондо 14 миллиметр саһан ороо. Яруунын аймагай Романовкада—23, Тэлимбэ, Нарһата нютагуудта—10—11, Хориин, Загарайн, Ахын, Баргажанай, Улаан-Үдын аймагуудта 9—10 миллиметр хэмжээнэй саһан ороһон байна. Республикын бусад нютагуудта 1—6 миллиметр саһан ороһон жэшээтэй.

Энэ саһые үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулжа үзэхэдэ, 35—40 хоногоор урид оробо гэжэ тэмдэглэмээр. Ороһон саһанай зузаанинь республикын хойто аймагуудта 26 сантиметр болоно. Горячинскда—23, Яруунын, Баунтын, Ахын аймагуудта 10—15 сантиметр болобо. Бусад аймагуудта саһанай зузаан 5 сантиметр.

Мүн энэ үе соо бага зэргээр хүйтэржэ, газарай хүрьһэн 10—20 сантиметр хүрэтэр хүрэбэ.

Һаяын үдэрнүүдтэ республика дотор 0—5 градус хүрэтэр үдэртөө дулаан, һүниндөө 9—14 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ. Республикын зарим нютагуудта бүрхэгшэг, бага зэргэ саһан орохоор багсаагдана. Баруун хойто зүгһөө секундын 3—7 метр хүсэтэйгөөр һалхилха.

Л. ГОНЧАРОВА,
агрометеоролог.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: байрын саһан.

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фото.

ҮНЭН БОЛОҺОН УШАР

УРЯАЛГҮЙ «АЙЛШАН»

Ториин совхозой Алцагай отделениин хүдэлмэришэн С. Г. Лубсановай гэр бүлынхидые газааһаа сошордомо абяан гэнтэ һэреэжэрхибэ. Юун боложо байгаа юм гэжэ һанаһан эзэд гэрһээ гүйлдэжэ гараба. Гахайнь хашаа соогоо ехэл айһан янзатай, ишэ тиишээ харайна. Хүндэл адли нэтэ амитан гахайень эрьюулжэ байба. Гэрэй эзэн эхэнэр хүн гэжэ һанаад: «Хэмши? Гахай юундэ дайлаабши! — гэжэ хашхарба. Тиихэдэньшье болиногүй, өөрынхеэрээл.

Гэрэй эзэд энэмнай хүн бэшэ, хойто хүлнүүд дээрээ бодоһон баабгай гэжэ тухайлба. Энэшье, тэрэшье буланда гахайе хашаад, даража унана. Жэл шахуу болоһон томо гахайе барихань тиимэ бэлэн бэшэл байгаа.

Баабгай гар хооһон ойдоо бусаха янзагүй. Хүнүүдэй хашхаралдажа байбашье, тэрэ олзоёо углууда хашажа баряад, хорёо дээгүүр һанагдаагүй хүнгэхэнөөр һүрэжэ гарамсаараа ой тээшэ майһаргаһаар алхалшаба.

Урялалгүй «айлшанай» һүниин «ябадал» тухай мэдэһэн нютагай ангуушад «энээнэйнгээ түлөө һайн юумэ үзэхэгүйл байхаш!» гэжэ хэлсэбэ. Һүүлшын неделидэ энэ баабгай хоёр айлай гахай хулгайлаа.

Үглөөдэрынь нютагай ангуушад тайгын хулгайшание мүшхэжэ гараха баатай болобо. Баабгай ехэшье холо ошоогүй байба. Сагаан-Жалга гэжэ газарта тэрэ хулгайлһан гахайнгаа гурбан хүлыень эдиржэрхёод, бүхөөр унтажа хэбтээ. Түрүүшээр нохойнууд тэрэниие бодхоожо, дары ерэһэн ангуушад малда аюултай болоһон арьяатание түрүүшын һомоор унагаагаа.

Д. ДУГАРОВ.

Зэдын аймаг.

ХАРГЫГААР ЯБАХА ШЭНЭ ДҮРИМ

Харгыгаар ябаха шэнэ дүрим, харгын шэнэ тэмдэг орон доторнай 1973 оной январиин нэгэнһээ хүсэндөө орохонь. Энээниие эрхэтэн бүхэн һайнаар мэдэхэ, нарин нягтаар сахиха зэргэтэй. Дүримүүдтэ шэнэ юун оруулагдааб? Нэн түрүүндэ харгыгаар ябаха дүрим шэнэ удхатай, тодорхой шанга эрилтэтэй болгогдоо.

Жолоошон, ябаган хүн, машина, мотоцикл, харгы зам гэхэ мэтэ ойлгосо дүримэй нэгэдэхи бүлэг соо эли тодоор тайлбарилагдан тодорхойлогдоо. Хоёрдохи бүлэг — жолоошоной уялгада зорюулагдана. Архи уугаад, үбшэлөөд, ехээр эсээд байхадаа, машина жолоодохые урданайхидаал адли шангаар хорино. Мүн хубиингаа хэрэгтэ машина хэрэглэжэ болохогүй. Ябаган хүнүүдэй, пассажирнуудай уялга шэнэ дүрим соо тодо ойлгосотойгоор бэшэгдэнхэй. Хэрбээ хүнүүд тротуаргүй харгыгаар ябахадаа, хойно хойноһоо һубаряад ябаха ёһотой. Харгы хүндэлэн гарахаа һанабал, түрүүшээр дүтэлжэ ябаһан транспортын хэр холо ябаһые мэдэхэ, харгы дээгүүр ябажа байһан транспортда һаад хэхэгүйб гэжэ ойлгоходоо, харгы хүндэлэн гарахада болоно.

Олон харгын уулзаһан бэлшэр дээгүүр гараха ябадалда шэнэ дүрим дотор ехэхэн анхарал хандуулагдаа. Хэрбээ бэлшэр дээгүүр гаралгые һайнаар эмхидхээд байбал, усал аюул зайсуулагдаха байна. Тиимэһээ жолоошод ехэ һэримжэтэй, һонор ябаха зэргэтэй.

Асфальтаар хушагдаһан харгы гол харгы гэжэ тоологдодог. Бэшэ ушарнуудта харгын тэмдэгээр гол харгы тодорхойлогдодог. «Зогсонгүйгөөр харгыда гарахань хорюултай» гэһэн тэмдэгэй байбал, гол бэшэ, юрын харгы дээрэ байнаб гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. «Зогсо» гэһэн зурлаагай гү, али тэмдэгэй байһан газарта заатагүй машинаа зогсоохо шухала.

Харгын тэмдэгүүд олон болгогдоһон, хуушануудынь шэнэлэгдэһэн байна. Жэшээлхэдэ, «Хүсэжэ урдань орохо хорюултай» гэһэн тэмдэг байбал, һубарижа ябаһан рядһаа гаража, урагшаа ябахые хорино гээшэ. Автотранспорт хажуу талаарнь зэргэлһэн рядта ябаа һаа, хүсэжэ урдань ороходо болоно. Мүн коляскагүй мотоцикл хүсэжэ, тэрэнэй урда ороходо хамаагүй.

Харгын дүримэй зарим тэды хубилалтанууд тухай тон тобшохоноор уншагшадта хөөрэжэ үгэбэб. Тэрэ дүримые шудалжа, һайнаар мэдэдэг болохо гэээшэ хүн бүхэнэй нангин уялга болоно.

Г. ТОЛОКНОВА,
ГАИ-гай ахалагша инспектор.

Яһалашье һонирхуулаа

Бүхэсоюзна «Знание» бүлгэмэй гэшүүн, Зүүн Сибириин технологическа институдай политэкономиин кафедрын ахалагша багша Антонина Ангаевна Шоноева манай Захааминай аймагта ерэжэ, долоо-найман үдэрэй туршада аяншалхадаа, Далахай, Санага, Баян-Гол болон бусад заха холын тосхонуудаар ябаа. Хүрэһэн, бууһан лэ газартаа СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ой тухай, СССР-эй уласхоорондын байдал тухай лекци 33 дахин уншаа. Эрдэмтэ багшын түрэлхи буряад хэлэн дээрээ тордиһогүйгөөр лекциеэ уншахадань, хөөрэлдөө хэхэдэнь, тосхон һууринһаа таһархай холуур оршодог малшаднай бүришье һонирхоо, баярлаа. Асуудал олоор һураһаншье гээшэнь аргагүй. Юрэдөө аргаяа оложо, манай Захааминие, манай нютагые ямар холо юм гэнгүй ходо ерэжэ, орон дотор, дэлхэй дээрэ боложо байһан һонинуудые мандаа дуулгажа байгыт гэжэ лекторто үнэн зүрхэнһөө хандаһан ушар олон.

Д. ДАШИЕВ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — Һурагшадта зорюулагдаһан «Будильник» гэжэ дамжуулга. 13.40 — «Здоровье» — научно-популярна программа. 14.10 — Телевидениин Красноярска студиин программа. 15.00 — Үнгэтэ телевидени. «Кино-гоор аяншалагшадай клуб».

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

16.20—16.30 — «Рабочий парень» гэһэн киноочерк.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

16.20 — «Пароль не нужен» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 18.00 — «Прикамск — манай хизаар» — телевизионно-документальна фильм. 18.20 — «Һанана гүш, нүхэр...» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 16.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

16.30 — «Факел» — залуушуулда зорюулагдаһан программа. «Эбдэршэгүй хани барисаан».

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

20.55 — Үнгэтэ телевидени. «Безумный день» — уран һайханай фильм. ... — Футболоор СССР-эй ... рүү һуури эзэлхын ... наадан. «Заря» (Ворошиловград — «Торпедо» (...ва). 23.45 — Концерт. ... — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

16 40 — «Комсомол ... денууд» — телевизионно-документальна фильм. (...дэхи сери). 17.40 — ... церт.

ПОНЕДЕЛЬНИК

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — ... гадир тухай бодомжо ... — телевизионно-документальна фильм. 18.3... Үхибүүдтэ зорюулагдаһан кинофильм. 19.00—«Д... хоногой һонин.» (буряад ...). 19.30—«Совет сэрэгшэ» киножурнал. 19.40 — «... тийна ажабайдал». 20.1... Спортивна дамжуулга. 21.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 21.20—«... черного консула» — уран һайханай фильм. 23.0... Камерна концерт.

САГАЙ УЛАРИЛ

Октябриин 29—... үүлэтэйшэг байха, ... орохогүй. Баруун хойто ... секундын 5—10 метр ... тэйгөөр һалхилха. Һүниндөө 10—15 градус, Баруун хойто эрьеэр, Ахын, ... хэнэй, Захааминай аймагуудаар 16—21, хойто ... гуудаар 22—27, ... 3—8, хойто аймагуудта үдэртөө 7—12 градус ... тэн байхаар хүлеэгдэнэ.

БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОНО

Хэрэн тосхон жэл ерэхэ бүри болбосон түхэлтэй болоно. Энэ жэлдэ Хэрэнэй сельскэ Соведэй байшан һэльбэгдэн заһагдажа, хоёр дабхар байшан болгогдоо. Ингэжэ аймгүйсэдкомой аймагай социальна тэдхэмжын, мүнгэн һангай, гүрэнэй страхованиин таһагууд дээдэ дабхартань байрлаба. Горхоной һургуулиин багшанарай байха 5 гэр, найман айлай байха хоёр дабхар шулуун байшан гэхэ мэтэ барилганууд бодхоогдоо.

Шэнэ почтын шулуун байшан Ленинэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ баригдажа дүүрэбэ. Хэлхээ холбооной болон бэшэшье таһагууд шэнэ байрадаа нүүжэ оробо. Шэнэ почтын бүхы түхеэрэлгэ мүнөө үеын техникээр гүйсэд хангагданхай юм.

Л. ТАПХАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. «Залуу наһанай охиие—Эхэ орондоо» — В. Раднаевай статья. ТАСС-ай мэдээсэлнүүд. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Коллективистнүүд» — Л. Синегрибовой репортаж. Түрэл орондомнай. Зелёнко, һолоомоёо бултыень суглуулжа абаха»—гэһэн корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. Н. Лимоновой повестьһоо хэһэг. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Наадан болохогүй» — С. Бухаевай рассказ. Нютаг нютагай һонин.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефон...

г. Улан-Удэ, ул. ...на 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 62-62, отв. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отдел партийной жизни — ..., сельского хозяйства— ... 63-86, пропаганды и ... ции — 56-23, промышленности и строительства— ..., советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и селькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-..., машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-...